

Predlagatelj:
MARJAN POLJŠAK
ŽUPAN OBČINE AJDOVŠČINA

Datum: 19.11.2012

OBČINSKI SVET OBČINE AJDOVŠČINA

ZADEVA: STRATEGIJA ZA MLADE V OBČINI AJDOVŠČIN 2013-2018

GRADIVO PRIPRAVIL: Mladinski svet Ajdovščina
Oddelek za družbene zadeve

PRISTOJNO DELOVNO TELO Odbor za družbene zadeve

OBCINSKEGA SVETA:

Predlagam, da Občinski svet Občine Ajdovščina na **22. redni seji dne 06.12.2012 obravnava:**

STRATEGIJO ZA MLADE V OBČINI AJDOVŠČINA 2013–2018

OBRAZLOŽITEV:

1. Pravni temelj:

Priprava Strategije za mlade temelji na:

- Zakonu o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/2010)
 - o 4/6. člen: samoupravna lokalna skupnost uresničuje javni interes v mladinskem sektorju
 - o 2/27. člen: občinski svet lahko sprejme lokalni program za mladino

2. Razlogi za sprejem ter cilji in poglobitve rešitve:

Občina Ajdovščina je z Mladinskim svetom Ajdovščina v oktobru 2011 sprejela dogovor o skupni pripravi lokalne strategije za mlade, ki bo za čas naslednjih petih let strukturirano vsebinsko in finančno začrtala delovanje Občine na področju mladine. Mladinski svet Ajdovščina je v sodelovanju z Občino Ajdovščina iz tega razloga v času od februarja do oktobra 2012 izvedel projekt Strategija, namenjen vsebinski podpori Občini Ajdovščina pri pripravi lokalne strategije za mlade na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju. V okviru projekta je Mladinski svet Ajdovščina med mladimi iz občine zbral mnenja in predloge o obstoječem in prihodnjem delovanju Občine na področju mladine, raziskoval želje in potrebe mladih s področij življenja in dela v občini ter analiziral obstoječe delovanje na področju mladine s strani občinske uprave, javnih zavodov in organizacij v mladinskem sektorju. Na ta način je Mladinski svet Ajdovščina pripravil štiri raziskave na področju mladine v Občini, ki jih je mogoče najti v **prilogah** Strategije, in sicer:

1. Analizo ukrepov in aktivnosti Občine Ajdovščina na področju mladine,
2. Analizo mladinske dejavnosti v Občini Ajdovščina,
3. Analizo rezultatov ankete med mladimi v Občini Ajdovščina in
4. Katalog želja mladih

Kot priloga 5 so zbrani tudi odzivi javnih zavodov na raziskave in njihovi načrti delovanja na področju mladih. Na podlagi raziskav je bila oblikovana Strategija za mlade v Občini Ajdovščina za obdobje od 2013 do 2018, ki na eni strani upošteva obstoječe delovanje Občine na področju mladine ter na drugi strani ustreza realnim potrebam mladih, s čimer si prizadeva za doseganje optimalne učinkovitosti njene realizacije. Namen strategije je vzpostaviti dolgoročno sistemsko podporno okolje za razvoj mladinske politike in mladinske dejavnosti v Občini Ajdovščina ter s tem zagotoviti pogoje za uspešno integracijo mladih v posamezne dele življenja lokalne skupnosti, predvsem pa spodbuditi čim hitrejšo osamosvajanje mladih in njihovo aktivno družbeno participacijo v lokalnem okolju.

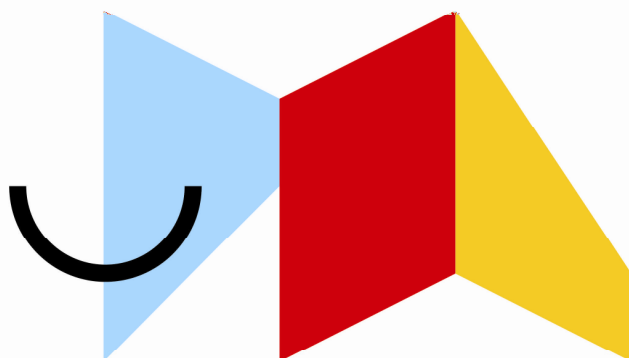
3. Ocena finančnih in drugih posledic sprejema Strategije:

Višina potrebnih sredstev za izvajanje Strategije bo odvisna od vključevanja ciljev Strategije v proračune občine in izvedbene načrte skladno s finančno zmožnostjo.

Župan
Marjan POLJŠAK s.r.

STRATEGIJA ZA MLADE V OBČINI AJDOVŠČINA 2013–2018

STRATEGIJA **ZA MLADE**

Prejemnik:
Občina Ajdovščina
Cesta 5. maja 6a
5270 Ajdovščina

Izdelovalec:
Mladinski svet Ajdovščina
Cesta IV. prekomorske 61a
5270 Ajdovščina

Odgovorna oseba:
Marjan Poljšak, župan

Odgovorna oseba:
Helena Harej, predsednica

OSNOVNI PODATKI

Dokument	STRATEGIJA ZA MLADE V OBČINI AJDOVŠČINA 2013–2018
Prejemnik	 Občina Ajdovščina Cesta 5. maja 6a 5270 Ajdovščina
Odgovorna oseba	Marjan Poljšak, župan Občine Ajdovščina
Skrbnica	Katarina Ambrožič, univ. dipl. prav. vodja oddelka za družbene dejavnosti
Izdelovalec	 Mladinski svet Ajdovščina Cesta IV. prekomorske 61a 5270 Ajdovščina
Odgovorna oseba	Helena Harej, Predsednica Mladinskega sveta Ajdovščina
Avtorji	Nina Bakovnik, univ. dipl. polit. Tadej Beočanin Janja Jazbar
Dopolnilna obrazložitev	 Izvedba projekta Strategija, v okviru katerega je nastala Strategija za mlade v Občini Ajdovščina, je sofinancirana s strani Evropske komisije. Vsebina dokumenta je izključno odgovornost avtorjev in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.
Datum izdelave	november 2012

KAZALO

1. UVOD	5
2. POLITIČNI OKVIR	7
2.1 Mladi in lokalna skupnost	7
2.2 Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja	8
2.3 Strateško urejanje področja mladine v Občini Ajdovščina	9
3. OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV, STATISTIKA NA PODROČJU MLADINE	10
3.1 Osnovni pojmi	10
3.2 Statistika na področju mladine v Občini Ajdovščina	11
4. AKTUALNO STANJE NA PODROČJU MLADINE V OBČINI (MLADI, MLADINSKE ORGANIZACIJE, UKREPI IN FINANCIRANJE OBČINE)	13
4.1 Ukrepi Občine	13
4.2 Mladinska dejavnost	15
4.3 Mnenje mladih	17
5. KLJUČNE USMERITVE RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI AJDOVŠČINA	19
6. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI	20
6.1 IZOBRAŽEVANJE	20
6.2 ZAPOSLOVANJE	22
6.3 STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH	25
6.4 MOBILNOST	27
6.5 PROSTI ČAS, ŠPORT IN DRUŽBENOKULTURNE DEJAVNOSTI	28
6.6 MLADINSKO ORGANIZIRANJE	29
6.7 INFORMIRANJE	31
7. TERMINSKI NAČRT	32
8. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE URESNIČEVANJA STRATEGIJE	34
9. VIRI	35

1. UVOD

Občina Ajdovščina je z Mladinskim svetom Ajdovščina v oktobru 2011 sprejela dogovor o skupni pripravi lokalne strategije za mlade, ki bo za čas naslednjih šestih let strukturirano vsebinsko in finančno začrtala delovanje Občine na področju mladine. Namen strategije je vzpostaviti dolgoročno sistemsko podporno okolje za razvoj mladinske politike in mladinske dejavnosti v Občini Ajdovščina ter s tem zagotoviti pogoje za uspešno integracijo mladih v posamezne dele življenja lokalne skupnosti, predvsem pa spodbuditi čim hitrejšo osamosvajanje mladih in njihovo aktivno družbeno participacijo v lokalnem okolju. V tem okviru so temeljni cilji strategije naslednji:

- utemeljeno usmeriti prihodnji razvoj mladinskega sektorja v Občini Ajdovščina
- določiti vsebino in obseg ukrepov Občine Ajdovščina za razvoj mladinskega sektorja, ki se financirajo ali sofinancirajo iz proračuna Občine
- opredeliti razvojne in strokovne naloge za razvoj mladinskega sektorja v Občini
- opredeliti okvirna merila in cilje za finančno ovrednotenje
- opredeliti postopke poročanja in vrednotenja uresničevanja programa

Mladinski svet Ajdovščina je v sodelovanju z Občino Ajdovščina iz tega razloga v času od februarja do oktobra 2012 izvedel projekt Strategija, namenjen vsebinski podpori Občini Ajdovščina pri pripravi lokalne strategije za mlade na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju. V okviru projekta je Mladinski svet Ajdovščina med mladimi iz občine zbral mnenja in predloge o obstoječem in prihodnjem delovanju Občine na področju mladine, raziskoval želje in potrebe mladih s področij življenja in dela v občini ter analiziral obstoječe delovanje na področju mladine s strani občinske uprave, javnih zavodov in organizacij v mladinskem sektorju. Na ta način je Mladinski svet Ajdovščina pripravil štiri raziskave na področju mladine v Občini, ki jih je mogoče najti v prilogi, in sicer:

5. Analizo ukrepov in aktivnosti Občine Ajdovščina na področju mladine,
 - a. analiza predstavlja celovit pregled obstoječih mehanizmov in aktivnosti, ki se v občini Ajdovščina izvajajo z namenom izboljšanja položaja mladih, vključevanja mladih v vse dimenzije javnega življenja in zagotavljanja kakovostnega prehoda mladih iz otroštva v odraslost, hkrati pa opredeljuje njihove prednosti in slabosti ter poskuša oceniti njihovo učinkovitost
 - b. analiza je namenjena celoviti seznanitvi s podatki o ukrepih na področjih izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, mobilnosti, zdravja, prostega časa in družbenokulturnih dejavnosti, mladinskega organiziranja in mladinskega dela, informiranja in participacije v procesih odločanja, ki jih v Ajdovščini za družbeno skupino mladih že uresničuje občinska uprava
 - c. analiza je bila v okviru Mladinskega sveta Ajdovščina in v sodelovanju z Občino Ajdovščina pripravljena na podlagi obstoječih pravnih aktov ter prakse Občine v zadnjih dveh letih
6. Analizo mladinske dejavnosti v Občini Ajdovščina,
 - a. analiza predstavlja pregled obstoječih organizacij v mladinskem sektorju v Ajdovščini ter njihovih aktivnosti
 - b. analiza je namenjena celoviti seznanitvi s stanjem na področju mladinskega organiziranja ter mladinske dejavnosti, ki jo v Ajdovščini za družbeno skupino mladih že uresničujejo organizacije v mladinskem sektorju
 - c. analiza je bila pripravljena v okviru Mladinskega sveta Ajdovščina in v sodelovanju z organizacijami v mladinskem sektorju, ki delujejo na ravni občine Ajdovščina
7. Analizo rezultatov ankete med mladimi v Občini Ajdovščina in
 - a. analiza predstavlja celovit pregled mnenj in stališč mladih na področjih mladinskih politik v Občini Ajdovščina
 - b. namen analize je bil pridobiti sliko stanja, poznavanja in zavedanja o vlogi in položaju mladih ter o stopnji zavedanja in vključenosti mladih v odločevalske procese v lokalni skupnosti

- c. analiza je bila pripravljena na podlagi rezultatov ankete med mladimi, v kateri je sodelovalo 432 mladih občank in občanov

8. Katalog želja mladih

- a. katalog predstavlja nabor idej, pričakovanj in potreb mladih v občini Ajdovščina na vseh področjih javnega življenja, ki neposredno ali posredno zadevajo mlade

Na podlagi raziskav je bila oblikovana pričujoča strategija, ki na eni strani upošteva obstoječe delovanje Občine na področju mladine ter na drugi strani ustreza realnim potrebam mladih, s čimer si prizadeva za doseganje optimalne učinkovitosti njene realizacije.

Aktivno vlogo v procesu oblikovanja strategije so s sodelovanjem pri pripravi izhodiščnih dokumentov oz. raziskav poleg občinske uprave in Mladinskega sveta Ajdovščina imeli torej tudi:

- mladi občani in mlade občanke med 15. in 29. letom starosti
- organizacije v mladinskem sektorju (mladinske organizacije in organizacije za mlade v Občini Ajdovščina)
- relevantni javni zavodi (Ljudska univerza Ajdovščina, Lavričeva knjižnica Ajdovščina, Zavod za šport Ajdovščina, Zavod za šport Ajdovščina – NOE Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina, Razvojna agencija ROD, Zdravstveni dom Ajdovščina, Osnovna šola Col, Osnovna šola Danila Lokarja Ajdovščina, Osnovna šola Dobravlje, Osnovna šola Otlica, Osnovna šola Šturje, Glasbena šola Vinka Vodopivca Ajdovščina, Otroški vrtec Ajdovščina), ki so poleg Občinske uprave ključni nosilci ukrepov za mlade na ravni občine

Mnenja mladih občank in občanov ter organizacij v mladinskem sektorju so se v organizaciji Mladinskega sveta Ajdovščina v času od začetka aprila do sredine junija 2012 zbirala na različne načine, in sicer:

- na srečanju mladih in lokalnih odločevalcev ter drugih predstavnikov Občine
- na delavnicah za mlade v izvedbi usposobljenih mladinskih voditeljev: teh je bilo devet, odvile pa so se znotraj mladinskih organizacij, ki so članice Mladinskega sveta Ajdovščina, v Ajdovščini, v treh razredih Srednje šole, v Budanjah, Črničah, Dobravljah in na Colu.
- s knjigami želja mladih: mladim so bili na vidnih mestih v srednji šoli, v baru Hiša mladih, v nakupovalnem centru Mercator ter v Lavričevi knjižnici na razpolago zvezki, v katere so lahko zapisovali svoje ideje.
- z intervjuji z mladimi: sodelavci Mladinskega sveta Ajdovščina so opravili strukturirane intervjuje s tremi mladimi posamezniki, in sicer z mladim podjetnikom, z mlado študentko in z mlado brezposelno osebo, ki živi pri starših.
- z akcijo »Moje pismo županu«, v okviru katere so mladi svoje ideje in želje zapisovali v pisma županu ter jih oddajali v posebej za to namenjene poštne nabiralnike, ki do bili dostopni na več mestih v Hiši mladih, na Turistično informacijskem centru v Ajdovščini, v baru Hiša mladih ter na vseh aktivnostih in dogodkih, ki so se v času od aprila do sredine junija 2012 odvijali v Ajdovščini.
- preko elektronskega poštnega predala; in
- preko spletnega mesta v socialnem omrežju Facebook.

Javni zavodi so pri pripravi izhodiščnih dokumentov sodelovali preko elektronske komunikacije z občinsko upravo in Mladinskim svetom Ajdovščina in pregleda ter dopolnjevanja izhodiščnih ugotovitev.

Z uveljavitvijo lokalne strategije za mlade si Občina Ajdovščina prizadeva vzpostaviti prevodnik v prihodnji komunikaciji med mladimi in odločevalci na lokalni ravni. Tako lokalna strategija za mladino ne le spodbuja pač pa tudi vzpostavlja kontinuirani dialog med obema skupinama, v tem okviru pa zasleduje dolgoročno izboljšanje učinkovitosti mladinskih pobud, participacije mladih ter vzajemnosti prenosa idej in odločitev v mladinskem sektorju na ravni občine Ajdovščina.

2. POLITIČNI OKVIR

2.1 Mladi in lokalna skupnost

Družbeni položaj mladih se je v zadnjih letih izrazilo poslabšal. Povečuje se stopnja brezposelnosti med mladimi, vse pogostejše so nestalne in manj kakovostne oblike zaposlovanja, posledično se povečuje finančna odvisnost mladih od staršev, občutek negotovosti in časovni okvir pri oblikovanju lastne družine in odselitvi od doma. Mladost se torej ne more več pojmovati kot obdobje sorazmerno predvidljivega prehoda iz gotovega otroštva v gotovo odraslost s stabilno zaposlitvijo in na novo ustvarjeno družino. Namesto tega se pojavi t.i. podaljšano otroštvo (mladost), ki pomeni vsaj delno odvisnost od staršev in se (pre)pogosto zavleče v štirideseta leta. Takšno stanje ne prinaša pozitivnih učinkov ne mladim ne skupnosti. Mladi (pre)dolgo ne postanejo samostojni, se kasneje in manj pogosto odločajo za ustvarjanje lastne družine in prevzemanje odgovornosti v življenju nasploh.

Na doseganje avtonomije mladih vplivajo dejavniki, kot so izobraževanje, služba, bivalne razmere, njihova informiranost in participacija v različnih institucijah. Dejstvo pa je, da velik delež mladih ni deležen pogojev, ki bi jim omogočali, da bi trdno, odločno in uspešno stopali proti odraslosti. Zagotavljanje mladim prijaznejšega okolja je nujen korak na poti do izboljšanja njihovega položaja v skupnosti in posledično do zagotavljanja trajnostnega družbenega razvoja.

Kot navaja Revidirana Evropska listina o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje, ki jo je v letu 2003 sprejel Kongres lokalnih in regionalnih skupnosti Evrope, so izmed nosilcev upravljanja z družbo prav lokalne oblasti mladim najbližje, zato v njihovem življenju in razvoju igrajo pomembno vlogo. Redki primeri dobrih praks sodelovanja mladih v lokalnem okolju z lokalnimi oblastmi dokazujejo, da vseobsegajoče sodelovanje mladih v soustvarjanju družbe občutno krepi kakovost življenja v lokalni skupnosti, medtem ko v številnih primerih slabo vključevanje mladih v strukture lokalne demokracije in pomanjkanje ukrepov za izboljšanje položaja mladih povzročata zapuščenje lokalnih okolij s strani mladih in posledično izgubo enega izmed ključnih človeških virov, ki skrbi za uspešen trajnostni razvoj lokalne skupnosti. Nenazadnje šibka oz. nična finančna podpora mladinske dejavnosti s strani lokalnih oblasti povzroča velike težave pri vzdrževanju mladinskih struktur, kar mladim še dodatno otežuje aktivno participacijo v lokalni skupnosti.

V tem kontekstu Občina Ajdovščina svoj prispevek prepoznava v zagotavljanju prostora, v katerem lahko mladi razvijajo svoje kompetence in veščine ter dosegajo svoje cilje, se razvijajo v avtonomne družbeno odgovorne odrasle ter aktivno sooblikujejo skupnost, v kateri bo kakovost življenja uživalo celotno lokalno prebivalstvo. Za doseganje tovrstnega cilja je potrebno ohraniti in krepiti sodelovanje z mladimi in mladinskimi organizacijami, ki delujejo v občini, hkrati pa razširiti oblikovanje in implementacijo ukrepov različnih sektorskih lokalnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti, tj. v pospeševanje lokalnih mladinskih politik, kot so zaposlovanje mladih, izobraževanje mladih, stanovanjska politika, socialna politika in zdravje mladih. Občina Ajdovščina lahko na teh področjih v okviru svojih pristojnosti pomembno prispeva k izboljšanju položaja mladih v družbi in k njihovem uspešnem prehajanju v obdobje odraslosti. Pri tem je ključnega pomena sodelovanje in vključevanje mladih v procese oblikovanja lokalnih politik. Dejstvo je namreč, da je uspeh ukrepov mladinskih politik pogojen z implementacijo in sooblikovanjem mladih pri sprejemanju teh ukrepov na lokalnih ravneh. Na ta način so ukrepi prilagojeni realnim potrebam mladih in kot taki proizvajajo najbolj optimalne učinke.

Lokalna strategija za mlade je temeljni kamen lokalne skupnosti, v katerem lokalna skupnost prepozna javni interes na področju mladine ter predvidi načine za polno uresničevanje tega javnega interesa. Na drugi strani pa je strategija orodje mladih, da skozi njeno pripravo sami tlakujejo pogoje lastnega organiziranja ter da si skozi njo sami določijo način, področje in stopnjo vključenosti v demokratične procese odločanja v lokalni skupnosti. Lokalna strategija za mlade tako predstavlja medij med dvema svetovoma, katerega temeljna naloga in učinek je povezovanje obeh ter vključevanje obeh, preko vzajemnih procesov učenja, medgeneracijske solidarnosti in soodločanja, v delo in življenje vseh segmentov lokalne skupnosti.

2.2 Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja

V slovenski zakonodaji mladinski sektor posebej urejata dva zakona, in sicer Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. l. RS, št. 42/2010) in Zakon o mladinskih svetih (Ur. l. RS, št. 70/2000, 42/2010). Z ZJIMS se opredeljuje mladinski sektor in določata javni interes v mladinskem sektorju ter način uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju (1. člen ZJIMS), ZMS pa ureja položaj, delovanje, dejavnost ter financiranje Mladinskega sveta Slovenije in mladinskih svetov lokalnih skupnosti (1. člen ZMS). Oba zakona med drugim predvidevata tudi pristojnosti lokalnih skupnosti v mladinskem sektorju.

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju

Kot določa ZJIMS so samoupravne lokalne skupnosti poleg države nosilke javnega interesa v mladinskem sektorju. Za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju so na lokalni ravni pristojni organi samoupravne lokalne skupnosti (6. člen ZJIMS). Pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju morajo država in samoupravne lokalne skupnosti sodelovati z organizacijami v mladinskem sektorju (9. člen ZJIMS).

Komplementarnost lokalnih in državnih ukrepov bi morala iziti kot usklajen sistem ukrepov, pa vendar je mnogokrat (že na ravni države same) mladinska politika skupek nepovezanih ukrepov. Večjo koherentnost med nivoji in ukrepi mladinske politike je ZJIMS načrtno opredelil z opredelitvijo javnega interesa v mladinskem sektorju, in sicer kot:

- zagotavljanje normativnih in drugih pogojev za razvoj področij mladinskega dela in vključevanja mladinskega vidika v strategije, politike ter ukrepe, ki vplivajo na mlade, ter
- zagotavljanje finančne podpore mladinskim programom in programom za mlade, vključno s podporo mladinski infrastrukturi. (ZJIMS)

Občina lahko po ZJIMS (ZJIMS, 27. člen) mladinsko politiko na lokalni ravni izvaja skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami, kot so število in struktura prebivalcev, ekonomska moč ter prostorske in kadrovske zmogljivosti v mladinskem sektorju. Pri tem ji ZJIMS ponudi nekatere konkretne predloge, in sicer:

- sprejetje lokalnega programa za mladino;
- ustanovitev delovnega ali posvetovalnega telesa za mladinska vprašanja;
- finančna podpora programom v mladinskem sektorju in
- izvajanje drugih ukrepov v mladinskem sektorju v skladu z zakonom.

Občina mora poleg tega za sofinanciranje programov v mladinskem sektorju na lokalni ravni smiselno uporabljati določbe ZJIMS (27. člen ZJIMS), ki se nanašajo na sofinanciranje programov v mladinskem sektorju na nacionalni ravni. ZJIMS na tem področju sofinanciranje opredeli predvsem s pripravo javnih pozivov in javnih razpisov na področju mladinskega sektorja, ki se vsebinsko vežejo na področja mladinskega sektorja, ki jih opredeljuje zakon. Posredni načini sofinanciranja mladinskih programov so opredeljeni tudi z zagotavljanjem mladinske infrastrukture in oblikovanjem ustreznih ukrepov za razvoj mladinskega dela in mladinske politike na lokalni ravni. ZJIMS pa nenazadnje opredeli tudi možnost lokalnih skupnosti, da za izvajanje programov za mlade in mladinskega dela na lokalni ravni ustanovijo mladinski center (ZJIMS, 28. člen).

Zakon o mladinskih svetih

ZMS je predvsem namenjen definiranju položaja, funkcij, delovanja in financiranja mladinskih svetov, a se na nekaterih točkah dotika tudi odnosa med mladinskim svetom lokalne skupnosti in občino, zaradi česar velja nekatere njegove elemente posebej predstaviti.

ZMS mladinski svet lokalne skupnosti opredeli kot pravno osebo zasebnega prava, v okviru katere se združujejo mladinske organizacije, opredeljene v zakonu, ki ureja javni interes v mladinskem sektorju, ki imajo sedež dotični samoupravni lokalni skupnosti (ZMS, 2. člen). Naloge MSLS so predvsem:

- izvajanje in sodelovanje pri izvajanju mladinskega dela in drugih dejavnosti na področjih mladinskega sektorja v skladu z zakonom, ki ureja javni interes v mladinskem sektorju;
- zagotavljanje pogojev za delovanje in razvoj interesnih oblik združevanja mladih;

- omogočanje sodelovanja mladih pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje in delo mladih;
- opravljanje druge naloge za uveljavljanje interesov mladih, opredeljenih s temeljnim aktom (5. člen ZMS).

Občina oz. njeni organi so po ZMS v tistih lokalnih skupnostih, kjer obstajajo mladinski sveti lokalnih skupnosti, pred določanjem predlogov predpisov, ki neposredno vplivajo na življenje in delo mladih, dolžni o tem obvestiti mladinski svet lokalne skupnosti (ZMS, 6. člen).

Poleg tega se mladinski sveti lokalnih skupnosti po ZMS med drugim financirajo tudi iz proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti. Tako lahko občinski svet občine, v kateri deluje mladinski svet lokalne skupnosti, v proračunu občine predvidi sredstva, ki so namenjena za delovanje mladinskega sveta lokalne skupnosti na podlagi predloženega programa (7. člen ZMS).

2.3 Strateško urejanje področja mladine v Občini Ajdovščina

Na področju uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju je Občina Ajdovščina v letu 2008 z Odlokom o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zavod za šport Ajdovščina (Uradni list RS, št. 1007/2008) ustanovila mladinski center kot notranjo organizacijsko enoto javnega zavoda Zavod za šport Ajdovščina. Leta 2009 je občina tudi sprejela Pravilnik o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj (Uradni list RS, št. 113/2009). Občina vsakoletno v občinskem proračunu zagotavlja sredstva za mladinske programe in projekte. Prav tako je občina v letih 2009 in 2010 v občinskem proračunu zagotovila izredna sredstva za izgradnjo mladinske infrastrukture. Drugi elementi uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju se kljub obstoju vseh vrst organizacij v mladinskem sektorju na območju občine in interesa mladih prebivalcev občine za razvoj mladinskega sektorja v lokalnem okolju s strani lokalne skupnosti zaenkrat izvajajo razdrobljeno in v omejenem obsegu oz. se ne izvajajo.

Razlog za sprejem pričujoče strategije je zapolnitev nalog občine na področju uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju s celovito ureditvijo položaja mladih v občini in v tem okviru predvsem dolgoročno opredelitev podpornega okolja mladinskega organiziranja in mladinskega dela v občini, zagotovitev pogojev za kontinuirano sodelovanje mladih pri odločanju o za mlade pomembnih odločitvah v lokalni skupnosti ter pospešitev razvoja lokalne mladinske politike z namenom zagotavljanja pogojev za uspešno doseganje avtonomije mladih v lokalni skupnosti.

Položaj mladih v občini je potrebno namreč celovito in načrtno urejati. Le s kontinuiranim načrtnim obravnavanjem mladine lahko Občina Ajdovščina zagotovi boljše sistemske pogoje za doseganje avtonomije mladih v občini ter za mladinsko delo in razvoj mladinske politike, zagotavlja pogoje za sodelovanje mladih pri odločanju o za mlade pomembnih odločitvah, sofinancira mladinske strukture in drugače zagotavlja javni interes v mladinskem sektorju.

3. OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV, STATISTIKA NA PODROČJU MLADINE

3.1 Osnovni pojmi

Področje mladine v občini Ajdovščina opredeljujejo spodaj navedeni temeljni pojmi, ki so oblikovani na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS) in 1. člena Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj v Občini Ajdovščina.

- **»mladi«** so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15. do dopolnjenega 29. leta, ki živijo, delajo ali se izobražujejo v občini;
- **»mladinski sektor«** so področja, na katerih v občini poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik in mladinsko delo, in sicer :
 - o avtonomija mladih,
 - o neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih,
 - o dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti mladih,
 - o skrb za mlade z manj priložnostmi v družbi,
 - o prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih,
 - o mobilnost mladih in mednarodno povezovanje,
 - o zdrav način življenja in preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih,
 - o dostop mladih do kulturnih dobrin in spodbujanje ustvarjalnosti ter inovativnosti mladih in
 - o sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi;
- **»mladinsko delo«** je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve;
- **»lokalna mladinska politika«** je usklajen nabor ukrepov različnih sektorskih lokalnih javnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti in ustreznih podpornih mehanizmov za razvoj mladinskega dela ter delovanja mladinskih organizacij, ki poteka v sodelovanju z avtonomnimi in demokratičnimi reprezentativnimi predstavniki mladinskih organizacij ter strokovnimi in drugimi organizacijami;
- **»organizacija v mladinskem sektorju«** je subjekt, ki deluje v mladinskem sektorju na območju občine, je organizirana kot mladinska organizacija ali organizacija za mlade ali mladinski svet in ima sedež v občini;
- **»mladinska organizacija«** v občini je avtonomno demokratično prostovoljno samostojno združenje otrok in/ali mladih, ki ima najmanj 90% članstva v starosti do 29 let in najmanj 70% članov vodstva v starosti od 15 do 29 let, ima sedež v občini in s svojim delovanjem na območju občine omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo ter je organizirana kot samostojna pravna oseba, in sicer kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe, in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke, s tem, da ji je v temeljnem aktu te pravne osebe zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju
- **»organizacija za mlade«** je neprofitna pravna oseba s sedežem v občini, ki na območju občine izvaja dejavnosti, namenjene tudi uveljavljanju interesov otrok in/ali mladih, vendar pa teh aktivnosti ne upravljajo, pripravljajo, izvajajo in vrednotijo mladi, in je organizirana kot zavod, ustanova ali zadruga;

- **»mladinski center«** je osrednja organizacija za mlade. Osnovni namen mladinskega centra je neformalna socializacija in vključevanje organizirane in neorganizirane mladine v lokalnem okolju v preventivne, neformalno-izobraževalne, prostovoljne, kulturne, socializacijske, pristočasne in druge animacijske aktivnosti kot tudi omogočanje raznovrstnih mladinskih iniciativ. V njem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni. Ima več različnih funkcij: preventivno, asociativno, servisno, informativno, izobraževalno, razvojno.
- **»mladinski svet lokalne skupnosti«** je krovna mladinska organizacija, ki ima sedež v občini in je organizirana v skladu z zakonom, ki opredeljuje mladinske svete. Mladinski svet ima v občini status mladinskega predstavništva. Zastopa interese mladih in mladinskih organizacij pri lokalnih (občinskih) oblasteh in se z njimi dogovarja o aktivnosti, sredstvih ter infrastrukturi, ki bo namenjena mladim. Prav tako ima v skladu z Zakonom o mladinskih svetih (ZMS, 6. člen) pravico do dajanja mnenj v vseh zadevah, obravnavanih v občinskih organih, ki zadevajo mlade. S svojim delovanjem poleg tega spodbujajo dejavnost mladinskih organizacij ter skrbi za informiranje njihovega članstva in širše javnosti o politiki lokalne skupnosti, predvsem na področjih, ki zadevajo mlade.
- **»mladinska infrastruktura«** je fizični prostor (zemljišče ali stavba oziroma del stavbe), ki je na območju občine namenjen predvsem mladim, za izvajanje mladinskega dela;
- **»mladinski program«** je skupek mladinskih dejavnosti, ki ga v občini izvaja mladinska organizacija ali organizacija za mlade z namenom doseganja svojega osnovnega poslanstva, in poteka nepretrgoma skozi večji del leta, vsaj 30 tednov v letu, ter vključuje vsaj 15 aktivnih udeležencev;
- **»mladinski projekt«** je posamična aktivnost izvajalca v občini, ki ima datumsko opredeljen začetek in konec, kot na primer prireditve ali druga enkratna akcija.

3.2 Statistika na področju mladine v Občini Ajdovščina

V Občini Ajdovščina je 3298 mladih med 15 in 29 let, od tega 1721 moških in 1577 žensk¹. Med njimi največje število mladih spada v starostno skupino od 25 do 29 let. Mladi predstavljajo 17,4 odstotni delež prebivalstva občine².

V letu 2011 je bilo v terciarno izobraževanje vključenih 1093 mladih iz Občine Ajdovščina, od tega 468 moških in 625 žensk. Glede na vrsto terciarnega izobraževanja so bili v šolskem letu 2011/2012 razdeljeni v naslednje skupine študentov:

Vrsta terciarnega izobraževanja	2011								
	Način študija - SKUPAJ			Redni			Izredni		
	Spol - SKUPAJ	Moški	Ženske	Spol - SKUPAJ	Moški	Ženske	Spol - SKUPAJ	Moški	Ženske
Višje strokovno	108	74	34	64	43	21	44	31	13
Visokošolsko strokovno (prejšnje)	49	17	32	45	17	28	4	-	4
Visokošolsko strokovno (1. bolonjska stopnja)	271	133	138	211	113	98	60	20	40
Visokošolsko univerzitetno (1. bolonjska stopnja)	316	120	196	305	116	189	11	4	7
Visokošolsko univerzitetno (prejšnje)	133	42	91	125	38	87	8	4	4
Magistrsko (2.	36	13	23	34	12	22	2	1	1

¹ Gre za podatek Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) z dne 1. 1. 2012.

² Izračunano glede na število prebivalstva občine z dne 1. 1. 2012 (vir: SURS).

bolonjska stopnja) - enovito magistrsko									
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - po končani 1. bolonjski stopnji	133	49	84	119	48	71	14	1	13
Specialistično	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Magistrsko (prejšnje)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Doktorsko (prejšnje)	7	3	4	1	-	1	6	3	3
Doktorsko (3. bolonjska stopnja)	40	17	23	15	6	9	25	11	14

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Leta 2010 je Občina Ajdovščina štela 195 diplomantov v starosti od 15 do 29 let. Ti so zaključili naslednje vrste izobraževanja:

	2010
	Število diplomantov
Višje strokovno	25
Visokošolsko strokovno (prejšnje)	37
Visokošolsko strokovno (1. bolonjska stopnja)	11
Visokošolsko univerzitetno (1. bolonjska stopnja)	25
Visokošolsko univerzitetno (prejšnje)	74
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - enovito magistrsko	2
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - po končani 1. bolonjski stopnji	6
Magisterij znanosti (prejšnji) in specializacija (prejšnja)*	12
Doktorsko (prejšnje)	3
Doktorsko (3. bolonjska stopnja)	-

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Med mladimi občani in občankami Občine Ajdovščina je delovno aktivnih 1171 posameznikov, od tega 706 moških in 465 žensk³. Glede na petletne starostne skupine so delovno aktivni mladi občani razdeljeni sledeče:

	2011		
	15-19 let	20-24 let	25-29 let
Spol - SKUPAJ	10	312	849
Moški	8	223	475
Ženske	2	89	374

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

V Občini Ajdovščina pa sicer dela 832 mladih med 15 in 29 let⁴, od tega 523 moških in 309 žensk. Glede na petletne starostne skupine mladi, zaposleni v občini, razdeljeni sledeče:

	2011		
	15-19 let	20-24 let	25-29 let
Spol - SKUPAJ	10	229	593
Moški	7	171	345
Ženske	3	58	248

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

³ Gre za podatek Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) z dne 31. 12. 2011.

⁴ Pri tem gre lahko za mlade s stalnim prebivališčem v Občini Ajdovščina ali v drugih občinah.

4. AKTUALNO STANJE NA PODROČJU MLADINE V OBČINI (MLADI, MLADINSKE ORGANIZACIJE, UKREPI IN FINANCIRANJE OBČINE)

4.1 Ukrepi Občine

Občina Ajdovščina z namenom izboljšanja položaja mladih, vključevanja mladih v vse dimenzije javnega življenja in zagotavljanja kakovostnega prehoda mladih iz otroštva v odraslost izvaja posamezne ukrepe na področjih izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, mobilnosti, zdravja, prostega časa in družbenokulturnih dejavnosti, mladinskega organiziranja in mladinskega dela, informiranja in participacije v procesih odločanja.

Na posebnem področju mladinskega dela in mladinskega organiziranja je Občina Ajdovščina v letu 2008 ustanovila mladinski center kot notranjo organizacijsko enoto (NOE) javnega zavoda Zavod za šport Ajdovščina. V letih 2009, 2010 in 2011 je občina v občinskem proračunu zagotovila izredna sredstva za izgradnjo mladinske infrastrukture – Mladinskega centra in hotela Ajdovščina v Palah, kjer NOE deluje in kjer se zagotavlja ustrezne prostorske pogoje in opremo za izvajanje mladinskega dela ter ustrezno usposobljene kadre za podporo mladinskemu delu. Mladinski center poleg programov in projektov, ki se v njem izvajajo, nudi svetovalno, strokovno, organizacijsko, finančno, tehnično ipd pomoč prostovoljnemu združenju avtonomnim mladinskim skupinam in tudi posameznikom. Občina vsakoletno v občinskem proračunu zagotavlja sredstva za mladinske programe in projekte, ki jih na podlagi Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj razdeljuje preko Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj.

Na drugi strani Občina Ajdovščina izvaja tudi posamezne ukrepe sektorskih javnih politik (izobraževanje, zaposlovanje, stanovanjska problematika itd.). Večji del tovrstnih ukrepov sicer ni izključno in neposredno namenjen družbeni skupini mladih, vendar so mladi zaradi življenjskih okoliščin lahko njihovi koristniki.

Na tem mestu jedrnato povzemamo pregled ukrepov občine v zadnjih dveh letih, ki so neposredno ali posredno namenjeni mladim, celotna analiza občinske aktivnosti na področju mladine z opredelitvijo finančne participacije občine pa je na voljo v prilogi.

Izobraževanje mladih:

- zagotovitev objekta v občinski lasti za uporabo s strani Fakultete za aplikativno naravoslovje Univerze v Novi Gorici
- predstavnštvo Občine v svetu zavoda Srednja šola Veno Pilon
- nagrade učencem, dijakom in študentom za izjemne dosežke preko Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj
- sofinanciranje regijske štipendijske sheme
- sofinanciranje dodatnega izobraževanja učencev, dijakov in študentov preko Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj
- finančna podpora delovanju Ljudske univerze Ajdovščina, ki med drugim izvaja program Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM
- infrastrukturna podpora notranji organizacijski enoti Zavoda za šport, Mladinskemu centru Hiša mladih, v infrastrukturi katere deluje program PUM
- sofinanciranje dejavnosti Lavričeve knjižnice

Obstoječi ukrepi Občine Ajdovščina na področju izobraževanja mladih so delno uspešni. Število koristnikov ukrepov med mladimi od 15. do 29. leta je manjše od željenega, kar po oceni občinske uprave izhaja iz neprepoznavnosti ukrepov med to ciljno skupino.

Zaposlovanje mladih:

- sofinanciranje javnih del v javnih zavodih
- sofinanciranje javnih del v neprofitnih organizacijah

- sofinanciranje drugih programov Aktivne politike zaposlovanja (APZ)
- finančna podpora Razvojni agenciji ROD
- infrastrukturna podpora Razvojni agenciji ROD
- finančna podpora regionalni razvojni agenciji Severnoprimske regije
- subvencije obrestne mere za kredite za malo gospodarstvo
- finančna podpora projektom inovacij
- infrastrukturna podpora malemu gospodarstvu
- oprostitev komunalnega prispevka podjetjem

Uspešnost obstoječih ukrepov Občine Ajdovščina na področju zaposlovanja je v povezavi z družbeno skupino mladih težko oceniti, ker so mladi le ena izmed ciljnih skupin ukrepov. Prispevek k izboljšanju položaja mladih se na ta način zagotavlja posredno s povečevanjem števila prostih delovnih mest na lokalnem trgu dela.

Stanovanjska problematika mladih:

- subvencioniranje obrestne mere za stanovanjske kredite
- subvencioniranje najemnin
- zagotavljanje neprofitnih stanovanj

Obstoječi ukrepi Občine Ajdovščina na področju stanovanjske problematike v povezavi z družbeno skupino mladih niso dovolj uspešni. Število koristnikov ukrepov med mladimi od 15. do 29. leta je minimalno, čeprav so ena izmed prioritarnih ciljnih skupin tovrstnih ukrepov.

Mobilnost mladih:

- omogočanje koriščenja šolskih pogodbenih prog javnega prevoza srednješolcem
- sofinanciranje posameznih projektov v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov v OA, ki vključujejo tudi prevoz na prostočasne aktivnosti oziroma organizacijo ugodnejših prevozov za dijake in študente
- sofinanciranje posameznih projektov v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov v OA, ki spodbujajo mednarodno mobilnost

Obstoječi ukrepi Občine Ajdovščina na področju mobilnosti v povezavi z družbeno skupino mladih niso zadostni predvsem kar zadeva lokalno mobilnost z javnim prevozom, ki je zaenkrat še precej omejena.

Zdravje mladih:

- sofinanciranje preventivnih programov, namenjenih zmanjšanju vseh oblik zasvojenosti (Zavod Pelikan – sofinanciranje programa; Šent – pomoč v dnevnem centru NG).
- sofinanciranje preventivnih programov Zdravstvenemu domu Ajdovščina, ki so usmerjeni v predšolsko in šolsko mladino oziroma starejše

Obstoječi ukrepi Občine Ajdovščina na področju zdravja mladih so razmeroma uspešni. Število koristnikov ukrepov med mladimi od 15. do 29. leta sicer ni visoko, a je posledica specifične usmeritve preventivnih dejavnosti.

Prosti čas, družbenokulturne dejavnosti, mladinsko organiziranje in mladinsko delo:

- infrastrukturna podpora mladinskemu centru in hotelu
- finančna podpora mladinskemu centru in hotelu
- finančna podpora organizacijam za mladinske projekte, mladinske programe in letovanja
- sredstva za taborniški dom na Kovku
- infrastrukturna podpora glasbenim skupinam
- infrastrukturna podpora mladinskemu organiziranju in mladinskemu delu po krajevnih skupnostih

Obstoječi ukrepi Občine Ajdovščina so uspešni predvsem na področju mladinskega organiziranja in mladinskega dela. Z uresničevanjem navedenih ukrepov je Občina Ajdovščina v zadnjih dveh letih pomembno prispevala h krepitvi mladinske dejavnosti v lokalni skupnosti.

Informiranje mladih:

- objavljanje informacij za mlade v Ajdovskih novicah
- posredovanje informacij za mlade preko Mladinskega centra Hiša mladih

Kot je razvidno iz Kataloga želja mladih in Analize rezultatov ankete med mladimi (v prilogi) uspešnost obstoječih ukrepov na področju informiranja mladih ne zadostuje potrebam mladih po dostopnosti vseh vrst informacij.

Participacija mladih:

- kontinuirano sodelovanje občinske uprave z Mladinskim svetom Ajdovščina
- predstavnik mladih v svetu Zavoda za šport
- 2 predstavnika mladih v strokovnem svetu Zavoda za šport

Uspešnost obstoječih mehanizmov participacije mladih v lokalni samoupravi je visoka, a omejena na manjše število koristnikov oz. mladih.

4.2 Mladinska dejavnost

Občino Ajdovščina označujeta raznoliko in močno mladinsko organiziranje ter kontinuirana in pestra mladinska dejavnost. Mladinska dejavnost v občini obsega dejavnost organizacij v mladinskem sektorju in dejavnost neformalnih skupin mladih. Na tem mestu jedrnato povzemamo mladinsko dejavnost v občini, celotna analiza pa je na voljo v prilogi.

Med organizacijami v mladinskem sektorju je 14 aktivnih mladinskih organizacij, 3 organizacije za mlade (vključno z mladinskim centrom) in mladinski svet lokalne skupnosti:

1. Dejavnost mladinskih organizacij sega od družbeno kulturne, prostočasne, športne in glasbene do vzgojno-izobraževalne, strokovne in politično ter civilnodružbeno interesne.

Aktivne mladinske organizacije v občini so:

- Glasbeno kulturno društvo Sax
- Klub ajdovskih študentov
- Kulturno – športno – turistično društvo Stomaž 87
- Mladinski odsek Planinskega društva Ajdovščina
- Društvo tabornikov Rod Mladi bori Ajdovščina
- Društvo mladih Jutro
- Mlada Slovenija, RO Severna primorska
- Steg Ajdovščina – Šturje 1
- Društvo mladih Vozel
- Mladinski odsek Prostovoljnega gasilskega društva Ajdovščina
- Društvo DIZMO
- Društvo mladih Col
- Krajevna enota Mladinskega ceha Budanje
- Arhitekturno društvo Forum

2. Aktivne organizacije za mlade v občini so:

- Mladinski center Hiša mladih
- Ljudska univerza Ajdovščina – program Projektno učenje za mlajše odrasle
- Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščinaž
- Škofijska Karitas Koper – program Popoldan na Cesti

Organizacije za mlade opravljajo predvsem vzgojno-izobraževalno in preventivno dejavnost, med njimi pa velja dodatno izpostaviti Mladinski center, ki kot osrednja organizacija za mlade v občini poleg tovrstnih dejavnosti izvaja širok spekter dejavnosti za mlade.

3. Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina je notranja organizacijska enota Javnega zavoda Zavod za šport Ajdovščina, ustanovljena leta 2008. Zavod je s tem začel delovati tudi na področju organiziranja in izvajanja mladinske dejavnosti v občini Ajdovščina. Na področju mladinske dejavnosti javni zavod ustvarja možnosti povezovanja in združevanja mladih, vzpodbujanja ustvarjalnosti mladih ter zagotavljanja osnovnih pogojev za razvoj, uresničitev in uveljavitev njihovih idej in interesov ter upravlja z objekti za mladinsko dejavnost, ki so mu dani v upravljanje.

Na področju mladinske dejavnosti javni zavod organizira in izvaja naslednje dejavnosti:

- koordinira dejavnosti in prireditve za mladino, ki jih organizirajo drugi zavodi, skupnosti, organizacije, društva in posamezniki, ter pri tem nudi organizacijsko in tehnično pomoč;
- izvaja programe za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladoletnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirane preventivne programe, namenjene otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju;
- organizira in izvaja preventivne programe s področja zasvojenosti, informira in svetuje mladim v stiski z organiziranjem različnih oblik svetovanja in pomoči, predvsem z namenom zmanjševanja socialne izključenosti mladih;
- upravlja objekte, ki so mu s pogodbo ali sklepom preneseni v upravljanje, svetuje pri načrtovanju, obnovi, izgradnji in upravljanju;
- razvija in izvaja programe mladinskega turizma in mladinskih izmenjav, informira oz. posreduje informacije o prostorskih kapacitetah oziroma rezervacijah počitniških in prometnih možnosti, namenjenih mladim;
- prireja oziroma organizira strokovne, kulturno-umetniške in zabavne prireditve ter predavanja, tečaje, seminarje, srečanja in druge oblike prostovoljnega dela za mlade;
- sodeluje s sorodnimi organizacijami na lokalnem, regionalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju, s humanitarnimi in drugimi organizacijami, zavodi, društvi, posamezniki pri osveščanju mladih oziroma okolja, v katerem živijo;
- spodbuja raziskovalno delo mladih, mladinsko delo in neformalno izobraževanje mladih;
- spodbuja aktivno participacijo mladih v družbeno dogajanje, kvalitetno preživljanje prostega časa in razvoj ustvarjalnosti;
- spremlja, analizira naloge na področju mladinskih dejavnosti, pripravlja in izvaja letne akcijske načrte, zbira in posreduje podatke za potrebe informatike na področju mladih;
- daje pobude in predloge ustanovitelju za izboljšanje stanja na področju mladih, pripravlja strokovna gradiva za Občino Ajdovščina.

Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina je osrednji prostor v občini, ki mladim ponuja kvalitetno preživljanje prostega časa, oblikovano po njihovi meri. Vanj se vključujejo mladi kot posamezniki za usmerjeno ali neusmerjeno preživljanje prostega časa in v njem poteka celostna obravnava posameznika. Program Mladinskega centra Hiša mladih vsebuje:

- a) neformalno izobraževanje in usposabljanje mladih za mladinsko delo
- b) prostovoljno mladinsko delo
- c) informiranje in svetovanje za mlade
- d) spodbujanje participacije in aktivnega državljanstva
- e) mednarodno mladinsko delo in mobilnost mladih
- f) raziskovalno delo mladih
- g) prostočasne aktivnosti
- h) izobraževanja – predavanja za starše, potopisna predavanja, posveti, okrogle mize
- i) socialna preventiva (preventivni socialno varstveni programi za mlade)

Povprečno število uporabnikov:	286
Kadri:	Vodja Mladinskega centra in hotela Ajdovščina (VII. stopnja) Specialistka za mladinsko delo (VII. stopnja) Strokovni delavec (IV. stopnja) Receptor / Vzdrževalec (III. stopnja) Čistilka / Sobarica

4. Mladinski svet Ajdovščina (MSA) je na ravni občine Ajdovščina organizirana asociacija prostovoljnih mladinskih združenj in organizacij, ki delujejo med mladimi, različnih družbenih, nazorskih ali političnih usmeritev. Povezovanje mladinskih organizacij v Mladinski svet Ajdovščina temelji na načelih svobodnega združevanja, enakopravnosti in vzajemnem spoštovanju avtonomnosti vsake organizacije - članice MSA. Mladinski svet Ajdovščina si prizadeva za krepitev vloge mladih v družbenem dogajanju, za vzpodbujanje aktivnosti mladih in za krepitev svobodne in demokratične skupnosti. Namen MSA je prispevati k oblikovanju okolja, ki omogoča mladim aktivno participacijo v družbi. Posebno želijo, da so mladi bolj: avtonomni, sposobni odločati in upravljati svoje življenje; solidarni, dejavni pri skrbi zase in za druge; odgovorni, sposobni prevzemati posledice svojih odločitev in angažirani, da živimo v skladu s svojimi načeli in vrednotami kot posamezniki in kot člani družbe.

Število članstva:	11 organizacij članic
Organizacije članice:	Klub ajdovskih dijakov in študentov, Mladinski odsek Planinskega društva Ajdovščina, Društvo tabornikov Rod Mladi bori Ajdovščina, Društvo mladih Jutro, Krajevna enota Mladinskega ceha Budanje, Društvo mladih Vozel, Steg Ajdovščina – Šturje 1, Glasbeno kulturno društvo Sax, Športno kulturno turistično društvo STOMAŽ 87, Medobčinsko društvo prijateljev mladine, Mladinski center Hiša mladih
Kadri:	1 strokovna sodelavka (VII. stopnja) 2 administrativna sodelavca (V. in VI. stopnja)

5. V neformalne skupine mladih se združujejo mladi posamezniki s skupnimi interesi. Gre za mlade, ki jih primarno povezuje interes za določeno dejavnost in nimajo širših organizacijskih prizadevanj. V lokalnem okolju so to predvsem različne subkulture. Ne glede na neformalno naravo tovrstnega povezovanja, iz tega izhajajo specifične potrebe mladih, ki se nanašajo na pogoje za realizacijo interesov in dejavnosti posamezne neformalne skupine.

V občini trenutno delujejo predvsem naslednje neformalne skupine mladih:

- glasbene skupine (13 skupin)
- skupine mladih na nivojih krajevnih skupnosti oziroma vasi
- subkulture (skejterji, umetniki idr.)

4.3 Mnenje mladih

Aktualna mnenja mladih na področju mladine v občini razkriva analiza ankete, ki jo je med 30. marcem in 20. aprilom 2012 med mladimi občani in občankami opravil Mladinski svet Ajdovščina. Namen ankete je bil pridobiti sliko stanja, poznavanja in zavedanja o vlogi in položaju mladih ter o stopnji zavedanja in vključenosti mladih v odločevalske procese v lokalni skupnosti. Z anketo smo dobili odgovore na vprašanja, kako mladi v občini ocenjujejo obstoječe ukrepe v okviru mladinske politike lokalne skupnosti, tj. kako »prijazna« je občina do mladih in kaj je potrebno storiti, da se bo njihovo zadovoljstvo povečalo. Na tem mestu jedrnato povzemamo rezultate ankete, celotna analiza pa je na voljo v prilogi.

Rezultati ankete so pokazali, da so mladi aktivni sooblikovalci dogajanja v občini Ajdovščina, vendar še zdaleč ne na način tradicionalne politične participacije oz. aktivnega državljanstva. Bistveno bolj je razširjeno

sodelovanje v različnih društvih in organizacijah z različnimi poslanstvi, saj je slaba polovica (42 %) mladih Ajdovcev in Ajdovk včlanjena v vsaj eno društvo ali organizacijo.

Iz ankete je slišati jasen in odločen glas mladih, ki si želijo, da bi bilo dogajanje na različnih področjih v občini Ajdovščina več. Želijo si več kvalitetnih zabav in druženj, iščejo dodatne možnosti izobraževanj, v Ajdovščini pogrešajo večji nabor športnih aktivnosti in prireditev ter obuditev tradicionalnih ajdovskih dogodkov, kot npr. Ajdovščina v maju. Tako visok odstotek vključenosti mladih v različne organizacije je dobra osnova za nadgradnjo njihovega sodelovanja pri sooblikovanju družbeno-političnih procesov v občini, pri čemer pa bo nujno potrebno razviti nove, drugačne mehanizme, ki bodo mlade prepričali, da se aktivneje udeležujejo tudi pri sprejemanju odločitev na ravni lokalne samouprave.

Iz analize rezultatov ankete je nadalje razvidno, da se mladi z odločanjem na občinski ravni ne počutijo povezani in upoštevani, kar verjetno bistveno vpliva na splošen odnos do lokalne politike in administracije, saj jih ta ne zanima oz. je ne spremljajo, četudi se zavedajo, da sprejete odločitve pomembno vplivajo tudi na (z)možnosti njihovega osamosvajanja in življenjsko pot.

Mladi v občini Ajdovščina potrebujejo boljše informiranje na vseh področjih od zaposlovanja do reševanja stanovanjskega vprašanja in izobraževanja. Možnosti, ki so na voljo, so premalo razpoznavne, zato je nujno posodobiti komunikacijske kanale, da bodo informacije o štipendijah, subvencijah, razpisih, prostih delovnih mestih in razpisih za neprofitna stanovanja, če naštejemo le nekatere, bolje dosegla tudi mlado populacijo. Nenazadnje so nekateri od ukrepov občine namenjeni prav ali samo njim.

Vsekakor je razveseljivo, da si 70 % mladih želi pridobiti zaposlitev v občini Ajdovščina in bi tako po zaključku izobraževanja tudi ostali ali se vrnili v domačo občino. Na tem področju bodo prihodnji ukrepi povezovanja gospodarskih subjektov, mladih in občine pomembni, sicer se bo tudi občina Ajdovščina soočila z begom možganov tja, kjer bodo našli zaposlitev in okolje, ki jih bo pri njihovem profesionalnem udejstvovanju tudi stimuliralo.

Področji, tesno povezani z zaposlovanjem, sta tudi stanovanjsko področje in področje izobraževanja. Reševanje prvega se bistveno lažje rešuje s pridobitvijo zaposlitve v občini, kar je pokazala tudi analiza ankete. Proces izobraževanja je pomemben za razvoj gospodarskih, kulturnih, športnih ter drugih dejavnosti v občini. Mladi so jasno sporočili, da bi se zanimali za tradicionalne oz. lokalne poklice ter tudi za študij v Ajdovščini, potrebno pa je vzpostaviti prave pogoje in vzpodbude, ki bodo to omogočile.

Anketa jasno pokaže ogromen potencial med mladimi v občini. Na eni strani imamo v skupnost in sobivanje usmerjene mlade z energijo, znanjem in pripravljenostjo za učenje. Na drugi strani pa mladi za izpolnitev svojih idej, pričakovanj in želja potrebujejo ravnovesje, ki jo predstavljajo občina, civilno-družbene organizacije in druge institucije. Skupno, načrtno in dolgoročno delovanje za kvaliteten razvoj ključnih področij (področja izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, aktivnega državljanstva, mobilnosti in informiranja mladih) za mlade je pot, ki jo mora občina Ajdovščina z mladimi prehoditi v prihodnosti.

5. KLJUČNE USMERITVE RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI AJDOVŠČINA

Glede na cilje pričujoče strategije, stanje na področju mladine v občini in vloge občine pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju na tem mestu opredeljujemo ključne usmeritve nadaljnega razvoja lokalne mladinske politike v Občini Ajdovščina. Implementacija strategije in ukrepov pod posameznimi področnimi cilji mora vedno upoštevati zasledovanje teh ključnih smernic.

1. usmerjeno in neprekinjeno vlaganje sredstev in pozornosti občine v mlade ter njihovo doseganje avtonomije
2. zagotavljanje obravnave mladih kot prioritete družbene skupine v vseh sektorskih lokalnih politikah
3. zagotavljanje participacije mladih pri oblikovanju, implementaciji in vrednotenju lokalne mladinske politike
4. vključevanje mladih v strateško načrtovanje, vrednotenje in implementacijo lokalne mladinske politike
5. poenotenje pojmovanja ciljne skupine mladih kot posameznikov, starih od 15 do 29 let, ki v družbi predstavljajo deprivilegirano skupino, v vseh javnih politikah
6. zagotavljanje pogojev za učenje in priložnosti za pridobivanje izkušenj z namenom omogočiti mladim razvoj znanj, spretnosti in kompetenc, ki jih potrebujejo za polno vključevanje na trg dela in v civilno družbo
7. enakopravna obravnava mladih na celotnem območju občine Ajdovščina
8. vzpostavitev sistema, ki omogoča preverjanje učinkovitosti lokalne mladinske politike in odkrivanje pomanjkljivosti v ukrepih mladinske politike, ki se pojavijo bodisi pri nekaterih skupinah mladih, na določenih geografskih področjih ali ob določenih življenjskih pogojih
9. odpravljanje pomanjkljivosti v ukrepih mladinske politike

6. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI

6.1 IZOBRAŽEVANJE

Mladi se v izobraževalni sistem prvenstveno vključujejo z namenom pridobivanja znanja in sposobnosti, na podlagi katerih bodo lahko kasneje na trgu dela pridobili zaposlitev ter si tako zagotovili dostojen socialni in ekonomski položaj v družbi. Izobraževanje je torej pogoj za zaposlovanje mladih, hkrati pa izobraževanje v duhu vseživljenjskega učenja (pridobivanja raznovrstnih kompetenc) omogoča prilagodljivost mladih pogosto nepredvidljivim razmeram na trgu dela. Na ta način igra izobraževanje ključno vlogo pri osamosvajanju mladih, hkrati pa pospešuje njihov osebnostni razvoj in služi uresničevanju njihovih življenjskih ciljev ter učnih in raziskovalnih potencialov, njihove kreativnosti in inovativnosti.

Področje izobraževanja lahko v grobem razdelimo na dve dimenziji, tj. na formalno ter na neformalno izobraževanje. V politiki izobraževanja prvo mesto zavzema formalno izobraževanje (osnovnošolsko, srednješolsko in visokošolsko izobraževanje), saj tvori temelje izobraževalnega sistema, v katerega so za namene pridobitve znanja in kvalifikacij v določenem obsegu vključeni vsi državljani. Neformalno izobraževanje na drugi strani s svojimi specifičnimi lastnostmi dopolnjuje formalno dimenzijo izobraževanja in je kot tako v okviru politike izobraževanja zlasti predmet spodbujanja. Neformalno izobraževanje namreč v glavnem neposredno zagotavljajo različne civilnodružbene organizacije, zasebne institucije in delodajalci, medtem ko je naloga politike pri tem skrbeti za ugodno podporno okolje, v katerem se neformalno izobraževanje lahko izvaja, uporablja in priznava.

Pospeševanje kakovostnega izobraževanja in usposabljanja za mlade, zlasti neformalnega, za katerega lahko občina naredi največ, predstavlja nezanemarljiv prispevek lokalne skupnosti k ekonomskemu in družbenemu razvoju lokalnega okolja. Učinki vsakršnega izobraževanja, pa naj bo formalno ali neformalno, so namreč ključnega pomena za lokalni trg dela, lokalno gospodarstvo, sodelovanje, razumevanje in solidarnost med občani, zmanjševanje neenakosti in socialno vključenost občanov, družbenokulturne dejavnosti v lokalni skupnosti ter še za mnoge druge dimenzije življenja in delovanja v občinah, ne glede na njihovo velikost. Mladim, ki jim je v lokalnem okolju omogočena kvalitetna izobrazba in usposabljanje, pa v tem okolju tudi bolj z veseljem ostanejo in kasneje v svoji zreli dobi prispevajo k njegovemu napredku.

Neformalno izobraževanje in usposabljanje

1. Strateški cilj 1: okrepitev kompetenčne opremljenosti mladih

a. Ukrep 1.a: sofinanciranje neformalnega izobraževanja mladih

Ukrep 1.a.1: sofinanciranje programov neformalnega izobraževanja

Ukrep predvideva sofinanciranje programov neformalnega izobraževanja mladih, ki ga izvajajo javni zavodi (Ljudska univerza Ajdovščina, Razvojna agencija ROD in Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina) in druge civilnodružbene organizacije (mladinske strukture) in se izvaja v okviru rednega sofinanciranja organizacij s področja neformalnega izobraževanja.

Ukrep predvideva tudi okrepitev financiranja programov in projektov mladinskih struktur v občini, ki izkazujejo jasne učne učinke in krepitev kompetenčne opremljenosti mladih, v primerjavi z drugimi mladinskimi programi in projekti.

Kazalnik: število vključitev v dodatna neformalna izobraževanja

Kazalnik: sprememba Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj v Občini Ajdovščina

Ukrep 1.a.2: sofinanciranje dodatnega izobraževanja mladih

Ukrep predvideva oblikovanje in izvedbo javnega razpisa za sofinanciranje oziroma neposredno financiranje letno enega programa neformalnega izobraževanja, ki kar najboljše

odgovarja trenutnim potrebam po dodatnem izobraževanju mladih in poteka večji del leta in vključuje najmanj 15 mladih udeležencev.

Kazalnik: število vključitev v program dodatnega izobraževanja mladih

- b. Ukrep 1.b: zagotovitev opravljanja praks in pripravništev mladih v občinski upravi in javnih zavodih

Pripravništva:

Ukrep obsega zaposlitev enega ali več mladih posameznikov med 15. in 29. letom starosti iz lokalne skupnosti v službah občinske uprave ali drugih javnih institucij v občinskem upravljanju s pogodbo o pripravništvu, ki poleg načrta usposabljanja za samostojno delo zajema plačilo za delo, plačilo prispevkov za socialno varnost, povrnitev stroškov prevoza in prehrane ter ostale pravice iz dela na podlagi delovnopravne zakonodaje.

Cilj ukrepa je zagotoviti pripravništva (tj. delo z usposabljanjem za samostojno delo) za mlade iz lokalne skupnosti, ki zaključujejo izobraževanje oz. so zaključili izobraževanje na področjih delovanja občinske uprave ali drugih javnih institucij v občinskem upravljanju, ter posledično ustvarjanje novih delovnih mest za mlade na lokalnem trgu dela.

Kazalnik: število vključenih mladih v pripravništvo v občinski upravi in javnih zavodih

Prakse:

Študijska praksa je namenjena praktičnemu usposabljanju tekom formalnega izobraževanja; je torej praktična nadgradnja teoretičnemu predznanju, ki ga mladi pridobijo v šolah in na fakultetah. Izvedba ukrepa s strani občine obsega omogočanje opravljanja obvezne študijske prakse v službah občinske uprave in v drugih javnih institucijah v občinskem upravljanju. Študijska praksa ne predstavlja oblike rednega delovnega razmerja, pač pa predvideva sklenitev učne pogodbe (v primeru dijaka) oz. pogodbe o praktičnem izobraževanju (v primeru študenta) v skladu z Zakonom o poklicnem in strokovnem izobraževanju in Zakonom o višjem strokovnem izobraževanju ter na strani občine predvsem zagotovitev mentorja in izplačila mesečne nagrade (Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju; Zakon o višjem strokovnem izobraževanju).

Kazalnik: število vključenih mladih v prakse v občinski upravi in javnih zavodih

Formalno izobraževanje

2. Strateški cilj 2: spodbuditev formalnega izobraževanja mladih

- a. Ukrep 2.a: podeljevanje občinskih štipendij za nadarjene dijake in študente ter dijake in študente lokalno pomembnih ali deficitarnih poklicev

Ukrep obsega podeljevanje štipendij tistim posameznikom, ki kažejo nadarjenost na posameznih področjih in jo imajo potencial razviti s pomočjo pravilne in zadostne izobrazbe (štipendiranje športnikov, umetnikov, glasbenikov ipd.) oziroma podeljevanjem štipendij tistim posameznikom, ki pridobivajo izobrazbo iz lokalno pomembnih ali deficitarnih poklicev. Cilj podeljevanja takšnih štipendij je dijakom in/ali študentom, ki se izredno odlikujejo na enem ali več področjih oziroma študirajo za pridobitev izobrazbe lokalno pomembnih ali deficitarnih poklicev, omogočiti kvalitetno šolanje, ki jim zagotovi ustrezen

razvoj potencialov. Namen takšnega ukrepa je pripomoči k razvoju talentov nadarjenih posameznikov, ki lahko po dokončanem izobraževanju s svojim specifičnim znanjem pomembno prispevajo k razvoju in kakovosti življenja v lokalni skupnosti oziroma zagotoviti prisotnost usposobljenih strokovnjakov za lokalno pomembne ali deficitarne poklice v občini.

Kazalnik: letno število podeljenih štipendij

b. Ukrep 2.b: podeljevanje nagrad učencem, dijakom in študentom za izjemne dosežke

Ukrep obsega podeljevanje nagrad tistim dijakom in študentom, ki so na različnih področjih (mladinsko delo, kultura, šport, glasba, umetnost, tehnologija, inovacije, šolanje ipd.) dosegli izjemne uspehe. Nagrade so lahko različne, od enkratne finančne nagrade do podelitve priznanj, javnih pohval ipd. Narava nagrade je že sama po sebi motivacijsko sredstvo, saj predstavlja nadstandard, prestiž, čast in statusni simbol.

Namen ukrepa je predvsem motivirati mlade v lokalni skupnosti, da razvijajo in izkoristijo svoje talente in nadarjenost. Cilj ukrepa je mladim ponuditi dodaten razlog in nagrado za trud, s katerim prispevajo k razvoju in kakovosti življenja v lokalni skupnosti.

Kazalnik 1: odstotek realiziranih načrtovanih sredstev; število podeljenih nagrad

Kazalnik 2: sprejem Pravilnika o podeljevanju nagrad učencem, dijakom in študentom za izjemne dosežke

c. Ukrep 2.c: sofinanciranje regijske štipendijske sheme

Ukrep obsega sofinanciranje skupnih regionalnih programov regionalne razvojne agencije Severnoprimske regije, med katerimi je tudi Regijska štipendijska shema. Namen ukrepa je sofinanciranje Štipendijske sheme Goriške statistične regije (RŠS). Cilj ukrepa je pomagati delodajalcem pridobivati ustrezne kadre in mlade usmerjati v pridobivanje izobrazbe in znanj, ki jih gospodarstvo regije potrebuje.

Kazalnik: število v RŠS razpisanih štipendij delodajalcev na območju občine Ajdovščina

6.2 ZAPOSLOVANJE

Mladi v obdobje odraslosti vstopajo s pridobivanjem kompetenc in razvijanjem osebnih okoliščin, ki jim omogočajo samostojno življenje in delovanje. Prvi korak na tej poti je zaključek šolanja v okviru formalnega izobraževalnega sistema; že drugi korak pa je socialno in ekonomsko osamosvajanje, ki ju prinaša zaposlitev. Zaradi oteženega prehoda v zaposlitev prihaja do ohromelosti pri osamosvajanju, kar drastično zaznamuje nadaljnje življenje posameznikov. Mladi brez (dostojnih) zaposlitev ne dosežejo finančne neodvisnosti, kar jim onemogoči ustrezno ureditev bivanjskih razmer. V nadaljevanju zato odlašajo tudi z ustvarjanjem lastne družine, obenem pa nimajo priložnosti vzpostavljanja in krepitve socialnih mrež in so posledično nagnjeni k večji socialni izključenosti. Dostop do zaposlitve je zato eden glavnih pogojev za ustrezen prehod posameznika iz obdobja mladosti v obdobje odraslosti. Zaposlovanje mladim omogoča razvoj v smeri osebnega dostojanstva, polnega doseganja avtonomije in uresničevanja življenjskih ciljev.

Delovni potencial mladih je ob zaključku formalnega izobraževanja zelo visok in skupaj z veliko prilagodljivostjo, željo po delu in nadaljnjem učenju ter kreativnostjo in inovativnostjo tvori podlago za visoko učinkovitost pri delu. Ovire pri zaposlovanju mladih imajo zato mnogo dolgoročnih negativnih posledic za posameznike, družbo in državo.

Mladi so ena izmed najbolj ranljivih družbenih skupin na trgu delovne sile, zlasti zaradi pomanjkanja formalnih delovnih izkušenj. Pogoji dela, v katerih se mladi znajdejo pri prvih zaposlitvah, so nizka plačila, delo za določen čas, neskladnost dela s pridobljeno formalno izobrazbo in šibka socialna varnost. Mladi se med drugim zaposlujejo za nopolni delovni čas, opravljajo pa tudi občasna dela, honorarna dela ali študentsko delo ter se zaposlujejo v okviru ostalih negotovih oblik dela. Tovrstne oblike zaposlitve mladim

ne omogočajo zadostne socialne in finančne varnosti. Na tej podlagi se mladi težje osamosvajajo, saj težko dobijo kredite za nakup stanovanj, prav tako pa taki pogoji dela vplivajo na veliko možnost ponovne brezposelnosti. Vse to povzroča slab ekonomski in socialni položaj mladih, jim krati avtonomijo ter obenem zavira njihov delovni potencial. Po dolgotrajni čakalni dobi pred pridobitvijo prve zaposlitve so mladi tudi psihično izmučeni, negotovi in posledično manj motivirani za delo.

Lokalna politika zaposlovanja mladih ima velik pomen za samo lokalno skupnost. Če že oblikovanje in implementacija ukrepov za spodbujanje zaposlovanja v splošnem znatno koristita gospodarskem in družbenem razvoju lokalne skupnosti, ker služita zadovoljevanju lokalnih potreb in zmanjševanju lokalnih deficitarnosti, potem strategije za zaposlovanje mladih k temu prispevajo še bolj učinkovito. Občina Ajdovščina lahko z ustreznim upravljanjem prehoda mladih iz izobraževalnega sistema na trg dela na način spodbujanja krepitve njihovih kompetenc v skladu s potrebami lokalnega trga dela, z ustvarjanjem okolja, ki je prijazen podjetništvu mladih v lokalni skupnosti, ter z zagotavljanjem raznovrstnih spodbud za zaposlovanje mladih v lokalnih gospodarskih in negospodarskih dejavnostih učne in delovne potenciale mladih zadrži v lokalni skupnosti. Tovrstno ukrepanje lahko nedvomno pospeši proces lokalnega razvoja, hkrati pa lokalno skupnost obogati za vrsto kreativnih in inovativnih posameznikov, ki so ob ustreznih življenjskih pogojih naklonjeni tudi širši aktivni udeležbi v lokalni družbi, kar lahko pomembno vpliva na kakovost življenja v lokalnem okolju.

1. Strateški cilj 3: izboljšanje pogojev za vstop mladih na trg dela

1.1 Strateški cilj 3.1: spodbujanje zaposlovanja mladih

- a. Ukrep 3.1.a: posebna obravnava mladih v vseh ukrepih občine na področju zaposlovanja: družbena skupina mladih med 15 in 29 let je neposredna koristnica vsakega posameznega ukrepa v najmanj 25% obsegu ukrepa

Ukrep predvideva posebno obravnavo mladih v vseh ukrepih občine na področju zaposlovanja. Za družbeno skupino mladih v vseh programih zaposlovanja (kot so programi za spodbujanje in razvoj podjetništva, programi javnih del in drugi programi aktivne politike zaposlovanja), si občina prizadeva zagotavljati najmanj 25 % koriščenje teh programov.

Kazalnik: odstotek mladih, ki koristijo programe zaposlovanja

- b. Ukrep 3.1.b: pospeševanje aktivnega svetovanja mladim pri iskanju zaposlitve ter karierne orientacije

Ukrep obsega sofinanciranje programov karierne orientacije, načrtovanja in svetovanja na področju zaposlovanja mladih v skladu s potrebami lokalnega trga dela. Pri tem so med upravičenci do sofinanciranja programov prednostno obravnavani javni in zasebni zavodi, ki v okviru svojih programov opravljajo dejavnost informiranja in svetovanja za mlade na področju zaposlitvenih priložnosti in načrtovanja kariere ob upoštevanju lastnosti lokalnega trga dela. Poleg tega so prednostno obravnavani programi, ki na inovativne načine uvajajo karierno orientacijo, načrtovanje in svetovanje na področju zaposlovanja mladih na lokalnem trgu dela v redne procese formalnega izobraževanja. Cilj ukrepa je okrepiti mladim prijazno dejavnost karierne orientacije v lokalni skupnosti, ki temelji predvsem na poznavanju potreb in razmer na lokalnem trgu dela ter interesov, znanj in sposobnosti mladih iz lokalne skupnosti in je mladim približana preko kanalov, ki zagotavljajo njeno največjo učinkovitost in širok domet. Namen ukrepa je spodbuditi odgovorno načrtovanje kariere med mladimi ter zagotoviti lokalnim potrebam ustrezno informiranje mladih o možnostih zaposlovanja v lokalnem okolju in posredno usmerjanje mladih v krepitev kompetenc, ki ustrezajo zahtevam lokalnega trga dela in na ta način dvigujejo zaposljivost mladih v občini Ajdovščina.

Kazalnik: število svetovanj; število vključenih mladih

1.2 Strateški cilj 3.2: razvoj podjetništva in podjetnosti mladih

c. Ukrep 3.2.a: vzpostavitev mladinskega podjetniškega inkubatorja

Ukrep obsega zagotovitev poslovnih prostorov in ostale osnovne infrastrukture za potrebe ustanavljanja in delovanja novih podjetij v lokalni skupnosti, kar je za tovrstno namembnost mogoče uresničiti z izgradnjo novega objekta ali z obnovo ustreznega starega objekta (objekt stare vojašnice Srečka Kosovela, Vipavska cesta 11a) ter s sofinanciranjem osnovne tehnične opreme. Pri tem je potrebno poskrbeti, da je ustrezen del infrastrukture finančno ugodno na voljo mladim podjetnikom iz lokalne skupnosti, ki se prvič lotevajo dejavnosti podjetništva, med katerimi imajo prednost brezposelni mladi. Tovrstnim upravičencem občina v okviru mladinskega podjetniškega inkubatorja zagotovi tudi strokovno izpopolnjevanje in podjetniško svetovanje ter mentorstvo s področij upravljanja, financiranja, marketinga, trženja in vodenja podjetij ter uporabe novih tehnologij. Cilj ukrepa je omogočiti zlasti mladim podjetnikom ugodno podporno okolje za nastanek, rast in razvoj podjetniške dejavnosti. Namen ukrepa je ustvarjanje novih zaposlitvenih možnosti s spodbujanjem podjetništva med mladimi iz lokalne skupnosti.

Kazalnik: vzpostavitev in delovanje mladinskega podjetniškega inkubatorja

d. Ukrep 3.2.b: izvajanje izobraževalnih in svetovalnih programov za podjetništvo mladih

Ukrep obsega sofinanciranje programov informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za samozaposlovanje in podjetništvo mladih v lokalni skupnosti. Pri tem se sofinancirajo programi strokovnih izvajalcev individualnih ali kolektivnih usposabljanj za podjetništvo, ki so namenjeni mladim oz. vključujejo mlade iz lokalne skupnosti in zajemajo področja osnov podjetništva, oblikovanja poslovne ideje in poslovnega načrta, ocenjevanja možnosti realizacije poslovne ideje, pravnih vidikov poslovanja, tehničnih postopkov realizacije poslovne ideje ter možnosti koriščenja lokalnega in nacionalnega podpornega podjetniškega okolja.

Cilj ukrepa je pospešitev dejavnosti informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za samozaposlovanje in podjetništvo mladih v lokalni skupnosti ter omogočanje vključevanja čim večjega števila mladih vanje. Namen ukrepa je spodbujanje samozaposlovanja in podjetništva mladih v lokalni skupnosti kot ene izmed možnosti zaposlovanja mladih v okviru lokalnega trga dela ter zagotovitev ustrezne priprave mladih za dolgoročno uspešno realizacijo podjetniških idej in načrtov.

Kazalnik: število letno izvedenih programov; število vključenih mladih

e. Ukrep 3.2.c: povezovanje mladih brezposelnih in uspešnih mladih podjetnikov

Ukrep predvideva prizadevanje občine za povezovanje mladih brezposelnih in uspešnih mladih podjetnikov z organizacijo lokalnega zaposlitvenega sejma in z obvezo mladih koristnikov lokalnih programov spodbujanja podjetništva do organizacije enega dogodka letno z mladimi brezposelnimi.

Cilj ukrepa je ustvariti prostor za širitev informacij in nasvetov o lokalnem trgu dela, povezovanje mladih z lokalnimi delodajalci, spoznavanje poklicev in spodbujanje načrtovanja kariere med mladimi v lokalni skupnosti.

Namen ukrepa je spodbujanje socialne vključenosti brezposelnih mladih, krepitev njihove zaposljivosti in zagotavljanje pogojev za ohranjanje njihove delovne aktivnosti v lokalnem okolju.

Kazalnik: število izvedenih dogodkov povezovanja mladih brezposelnih in uspešnih mladih podjetnikov

6.3 STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH

Tudi na področju stanovanjske politike so mladi ena izmed najbolj ranljivih družbenih skupin. Na račun okoliščin, ki definirajo obdobje mladosti, kot so vključenost v izobraževalni sistem, prehajanje iz izobraževalnega sistema na trg dela in pridobivanje prvih izkušenj na trgu dela, ki jih zaradi pomanjkanja delovnih izkušenj praviloma determinirajo manj varne in slabše plačane zaposlitve, imajo mladi v primerjavi s starejšimi družbenimi skupinami manj finančnih sredstev. Iz tega razloga so pri povpraševanju na stanovanjskem trgu v manj ugodnem, neenakopravnem položaju in si lahko le stežka brez pomoči uredijo samostojne bivanjske razmere (Breen in Buchman v Mandič 2009). Prav tako ranljivost mladih na stanovanjskem trgu krepi pomanjkanje izkušenj vstopanja v pogodbeno razmerja in šibko poznavanje lastnih pravic, zaradi česar so bolj dovzetni za manj kakovostno in manj primerno ureditev samostojnih stanovanjskih razmer. Med mladimi so tako značilno prisotne pogoste menjave prebivališča ter začasne in prehodne ureditve stanovanjskih razmer. Zlasti zaradi finančnih, pa tudi zaradi drugih vrst nezmožnosti so pri tem najbolj prizadeti tisti mladi, ki pred pridobitvijo varne in kakovostne zaposlitve nimajo podpore staršev (Mandič 2009).

Povezava med problematikami zaposlovanja mladih in urejanjem njihovih stanovanjskih razmer je še posebej relevantna z vidika sodobnega trenda poznega osamosvajanja mladih. Mladi namreč vedno dlje ostajajo vpeti v izobraževalni sistem, vedno kasneje vstopajo na trg dela in vedno kasneje pridobivajo zaposlitve, ki jim zagotovijo ekonomsko in socialno neodvisnost, kar predstavlja osnovo za možnost samostojne ureditve stanovanjskih razmer. Posledično se tudi vedno kasneje odločajo za prehod od bivanja pri starših k oblikovanju lastnega gospodinjstva. Slednje ima močan vpliv na družbeno demografijo, saj je neposredno povezano z oblikovanjem partnerstev in rodnostjo. Oviran dostop do stanovanj za mlade torej pomembno zaznamuje družbeni razvoj in reprodukcijo, prav tako pa prispeva k poznem pridobivanju pomembnih vrednot in kompetenc, ki jih prinaša samostojno življenje in ki gradijo produktivne ter družbeno odgovorne državljane, kot so ekonomičnost, trajnostnost, neodvisnost, prevzemanje različnih vrst odgovornosti ipd. (Mandič 2009).

Iz navedenega je jasno razvidno, da v okviru stanovanjske politike mladi kot ena izmed ciljnih skupin zahtevajo posebno in predvsem prednostno obravnavo, ker lahko odsotnost takšne obravnave v zelo širokem obsegu negativno učinkuje na življenje in delovanje celotne družbe, saj so mladi vselej nov temelj družbenega razvoja. Mladinsko dimenzijo stanovanjske politike je tako mogoče opredeliti kot oblikovanje in implementacijo mehanizmov, namenjenih posebej mladim, ki v skladu z njihovimi specifičnimi življenjskimi okoliščinami in pomanjkanjem finančnih sredstev mladim omogočajo primerno ureditev prvega stanovanjskega vprašanja ter pri tem spodbujajo hitrejšo prehajanje mladih od bivanja pri starših k samostojnem vodenju gospodinjstva.

Zagotavljanje ustreznih možnosti oz. podpornega okolja za ureditev primernih stanovanjskih razmer za mlade ima dva glavna vidika pozitivnega učinkovanja na razvoj lokalne skupnosti. Prvega predstavlja olajšan proces osamosvajanja mladih v lokalnem okolju, kar mlade sicer praviloma močno omejenimi lastnimi finančnimi sredstvi spodbuja k hitrejšemu odseljivanju od staršev in prevzemanju različnih vrst odgovornosti v vsakodnevem življenju. Avtonomni mladi posamezniki so bistveno bolj naklonjeni aktivnemu vključevanju v vse sfere družbenega življenja in delovanja, predvsem pa primerne samostojne bivanjske razmere med njimi povečujejo naklonjenost ustvarjanju lastnih družin. Oboje označuje značilen potencial za družbeni in ekonomski razvoj lokalnega okolja ter krepitev kakovosti življenja v lokalni skupnosti. Na drugi strani je posebna skrb za stanovanjske razmere mladih za razvoj lokalne skupnosti močno pomembna z vidika ohranjanja učnih, delovnih in drugih razvojnih potencialov mladih v lokalnem okolju. V kolikor mladi v

Ajdovščini namreč nimajo primernih možnosti bivanja, se bodo hitreje odločili za selitev v druga lokalna okolja ali v urbana središča, kjer so te možnosti večje.

1. **Strateški cilj 4: povečanje dostopnosti stanovanj za mlade**

a. Ukrep 4.a: subvencioniranje obrestne mere za stanovanjske kredite mladih

Občina Ajdovščina zagotavlja finančna sredstva za spodbujanje reševanja stanovanjskih problemov občanov v obliki subvencioniranja obrestne mere. Višino subvencionirane obrestne mere za vsak razpis posebej določi župan s sklepom. Sredstva se dodeljujejo v obliki subvencioniranja obrestne mere kredita za gradnjo, prenovo ali nakup stanovanjskih hiš in stanovanj občanov ter za poplačilo že odobrenih stanovanjskih kreditov občanov. Ukrep predvideva uvrstitev reševanja prvega stanovanjskega vprašanja ter starost prosilcev do 29 let med merila za sestavo prednostnih list.

Cilj ukrepa je mladim občanom, ki na območju občine prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, izboljšati dostopnost občinskih subvencij za najete stanovanjske kredite, kar je možno doseči s povečanjem najvišje možne višine odobrenega kredita za mlade. Namen ukrepa je omogočiti lažjo ureditev samostojnih bivalnih razmer za mlade v lokalni skupnosti ter posledično ohraniti mlade in njihove potenciale v lokalnem okolju.

Kazalnik 1: sprememba Pravilnika o subvencioniranju obrestne mere za najete stanovanjske kredite v Občini Ajdovščina

Kazalnik 2: višina dodeljenih subvencij za obrestno mero za mlade

b. Ukrep 4.b: subvencioniranje najemnin mladih v tržnih najemniških stanovanjih

Ukrep obsega financiranje subvencioniranja tržnih najemnin za mlade med 15. in 29. letom starosti v lokalni skupnosti, ki rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje. Pri tem gre za obravnavo mladih v postopkih dodeljevanja subvencij lokalne skupnosti za tržne najemnine v skladu z veljavno zakonodajo, na podlagi katere je subvencioniranje najemnin ena od nalog občine.

Cilj ukrepa je mladim, ki na območju občine rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, izboljšati dostopnost občinskih subvencij za tržne najemnine. Namen ukrepa je omogočiti lažjo ureditev samostojnih bivalnih razmer za mlade v lokalni skupnosti ter posledično ohraniti mlade in njihove potenciale v lokalnem okolju.

Kazalnik: število subvencioniranih najemnin mladih v tržnih najemniških stanovanjih letno

c. Ukrep 4.c: priprava analize za preučitev možnosti vzpostavitve stanovanjskih kooperativ v občini

Stanovanjska kooperativa so v kooperativno združeni posamezniki z namenom, da sebi zagotovijo neprofitno najemno stanovanje. Gre za stanovanja z visoko zaščito najemnika in z vsemi ostalimi pravicami, ki jim ga mora nuditi varen dom. V ta namen pridobijo gradbeno parcelo, običajno hipotekarni kredit ter izgradijo stavbo v katero se vselijo. Vsi polnoletni stanovalci v zgradbi stanovanjske kooperative, morajo biti njeni člani.

Namen ukrepa je priprava analize za preučitev možnosti vzpostavitve stanovanjskih kooperativ v občini.

Kazalnik: izdelana analiza za preučitev možnosti vzpostavitve stanovanjskih kooperativ v občini Ajdovščina

6.4 MOBILNOST

Mobilnost mladih je zmožnost mladih, da v okviru doseganja ciljev za osebni razvoj, osamosvajanje, za namene prostovoljskega in mladinskega dela, izobraževalnih sistemov in programov, strokovnih usposabljanj, zaposlitvenih ter kariernih ciljev, bivanjskih priložnosti ter prostočasnih aktivnosti prehajajo med različnimi kraji v matični državi in zunaj nje.

Občina mora v spremenjenih okoliščinah globalizirane družbe vedno več storiti, da na eni strani mlade zadrži v občini, hkrati pa mora v želji po razvoju gospodarstva in novih delovnih mest nenehno privabljati različne strokovnjake in druge izobražene posameznike. Razvoj mladinske politike na področju mobilnosti mladih se tako kaže kot strateški proces, ki skrbi za zagotavljanje prednosti in relevantne drugačnosti pred drugimi, največkrat sosednjimi, občinami.

Idealna mladinska politika na področju mobilnosti mladih skrbi za vzpodbujanje vključevanja v programe mobilnosti (tako v formalnem kot tudi neformalnem izobraževanju) z odpravljanjem objektivnih in subjektivnih ovir, vzpodbuja pa tudi razvoj programov mobilnosti v sami občini in skrbi za razvoj občine v destinacijo tako meddržavne kot tudi medobčinske mobilnosti. Nadalje se kot posebna mikroupravljalna naloga kaže zagotavljanje znotrajobčinske mobilnosti, ki je vezana predvsem na javni promet in zdrav način premikanja (hoja, kolesarjenje, ...).

Meddržavna mobilnost krepi samostojnost posameznika, zmanjšuje moč stereotipov, večja razumevanje drugačnosti in gradi občutek evropske identitete in državljanstva (glej npr. Fligstein 2008; Sigalas 2010). Bertoncini in drugi (2008) ugotavljajo, da mobilnost mladih prispeva k njihovi splošni adaptivni sposobnosti in k njihovi lažji (re)integraciji na (nad)nacionalni trg dela. Razvoj tovrstne mladinske politike tako mladim omogoča pridobivanje veščin in znanj, predvsem pa razumevanja medkulturnih in medjezikovnih odnosov, ki jim omogočajo osebni razvoj, posledično pa tudi razvoj občine.

Za samo lokalno skupnost pa je pomembno tudi gostovanje programov mobilnosti, saj so tako izkušnje mobilnosti deležni tudi sami prebivalci lokalne skupnosti – ti programi omogočajo stik z drugimi kulturami, neformalno izobraževanje in živahnost lokalnih skupnosti, za seboj puščajo izdelane projekte in zanetene ideje ter nenazadnje ustvarjajo tudi gospodarske priložnosti.

Naloga lokalne skupnosti je, da z ukrepi za izboljšanje mobilnosti mladih, omogoči mladim finančni in stvarni dostop do javnih prevoznih sredstev in hkrati skrbi za podporo tistim organizacijam ali skupinam, ki pospešujejo mednarodno mobilnost mladih.

Strateški cilj 5: izboljšanje pogojev za mobilnost mladih

1. Strateški cilj 5.1: izboljšanje pogojev za lokalno mobilnost

- a. Ukrep 5.1.a: spodbujanje organizacije prevoza za mlade s strani organizatorja prireditve, sofinancirane iz občinskega proračuna

Ukrep predvideva spodbude organizatorjem prireditev, ki izvajajo prireditve, sofinancirane iz občinskega proračuna, v kolikor se organizator prireditve v prijavi na razpis zaveže, da bo zagotovil organizacijo prevoza iz večjih krajev v občini do kraja prireditve in nazaj.

Kazalnik 1: število prireditev z organiziranim prevozom

Kazalnik 2: uveljavitev spodbude v Javnem razpisu za sofinanciranje prireditev, kjer se v kriterij primernost lokacije in logistika uvrsti organizacijo prevozov na in iz prireditve

2. Strateški cilj 5.2: okrepitev mednarodne mobilnosti mladih

- a. Ukrep 5.2.a: sofinanciranje mednarodne mobilnosti mladih od 15 do 25 let

Občina Ajdovščina vsakoletno zagotavlja sofinanciranje dejavnosti letovanj otrok in mladine do 18 let. Z ukrepom se med upravičence do sofinanciranja dejavnosti letovanj vključi tudi mlade od 15 do 25 let, pri čemer morajo ti mladi izpolnjevati naslednje pogoje: (1) na razpis prijavijo projekt mednarodne mobilnosti, ki se izvaja v tujini in (2) je ta projekt delno že sofinanciran iz programov EU, s čimer se zagotavlja kakovost projekta in (3) zaradi sofinanciranja občine ne pride do dvojnega sofinanciranja.

Kazalnik: sprememba Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj v Občini Ajdovščina

6.5 PROSTI ČAS, ŠPORT IN DRUŽBENOKULTURNE DEJAVNOSTI

Prosti čas in družbenokulturne dejavnosti

Prosti čas je čas, ko posameznik deluje razmeroma avtonomno in ima večjo možnost za izražanje samega sebe, lahko pa ga obravnavamo kot čas, ko se ukvarjamo z aktivnostmi, ki nudijo sprostitev in počitek, razvedrilo, zabavo, socialno in osebno izpolnitev. katerim prostočasnim aktivnostim se bo posameznik posvečal, ni odvisno le od njegovega trenutnega razpoloženja, potreb in interesov, ampak tudi in predvsem od možnosti in ponudbe okolja, v katerem živi in deluje ter seveda lastnih finančnih in drugih možnosti.

S prostočasnimi aktivnostmi ljudje zadovoljujemo različne potrebe, ki se z leti spreminjajo. Mladi so v zadnjih desetletjih podvrženi številnim spremembam, ki so posledica spremenjene logike delovanja vseh področij, ki vplivajo na njihovo kakovost življenja. V postmodernej družbi je življenje mladih zaznamovano z negotovostjo; mladi so postavljeni pred nove izzive in tveganja, ki vplivajo na njihov identitetni razvoj in prehod v svet odraslih. Izobrazba, znanje in kompetence so vrednote, h katerim mladi stremijo zato, da si zagotovijo svoj položaj v družbi. Identitetni razvoj postaja projekt posameznika, katerega rezultati določajo uspešnost integracije v odraslo socialno okolje. Ravno prosti čas in prostočasne aktivnosti predstavljajo področje, v katerega lahko posegamo za spodbujanje pozitivnega identitetnega razvoja mladih. S tem, ko mladim omogočimo varno raziskovanje svojih talentov, sposobnosti in aspiracij, pripomoremo veliko k njihovem identitetnemu razvoju in iskanju njihove vloge v družbi. Mladi razvijajo svojo samopodobo, se zavedajo sebe in svojih sposobnosti in tako pridobijo samospoštovanje, osebni nadzor in odgovornost, torej lastnosti, ki jih potrebujejo za vstop v svet odraslih.

1. **Strateški cilj 6: povečanje številčnosti prostočasnih in družbenokulturnih dejavnosti**

- a. Ukrep 6.a: izvedba javnega razpisa za sofinanciranje prireditve Ajdovščina v maju

Ajdovščina v maju je bila v preteklosti tradicionalna občinska športno – družbenokulturna prireditve. Ukrep predvideva občinsko sofinanciranje prireditve izvajalcu, ki zagotavlja ustrezno programsko zasnovo prireditve.

Kazalnik: izvedba javnega razpisa za sofinanciranje prireditve Ajdovščina v maju

2. **Strateški cilj 7: izboljšanje infrastrukturnih pogojev za prostočasne in družbenokulturne dejavnosti**

- a. Ukrep 7.a: ureditev letnega kina

Ukrep predvideva občinsko financiranje ureditve letnega kina ob Mladinskem centru in hotelu v Ajdovščini v upravljanju Mladinskega centra Hiša mladih Ajdovščina.

Kazalnik: Ureditev letnega kina

- b. Ukrep 7.b: prostori za potrebe vaj glasbenih skupin

Ukrep predvideva možnost oddajanja prostorov za potrebe vaj glasbenih skupin ter ureditev najemnih razmerij z glasbenimi skupinami.

Kazalnik 1: prostor za potrebe vaj glasbenih skupin

Kazalnik 2: vzpostavitev sistema oddajanja prostorov in ureditev najemnih razmerij

Šport

Športna aktivnost otrok in mladine je zaradi vpliva na telesni in duševni razvoj mladega človeka oz. na grajenje podobe odrasle osebnosti, del katere je mogoče zdravo oblikovati le s specifičnimi gibalnimi dejavnostmi, pomembno področje ukrepanja. Tovrstne aktivnosti spodbujajo vzgojo mladih za zdravo življenje, zavzemanje za pravičnost, strpnost in spoštovanje posameznika ter vzgojo za večjo kakovost življenja v dobi odraslosti in starosti. Spodbujanje športne dejavnosti v tem obdobju je namenjeno zlasti izboljšanju športnih znanj, zagotavljanju primerne psihofizične sposobnosti mladine, odpravljanju in zmanjševanju negativnih posledic sedenja in drugih negativnih vplivov sodobnega življenja, preprečevanju zdravju škodljivih razvad ter zadovoljevanju človekove potrebe po igri in tekmovalnosti. Pri tem je ključni akter lokalna skupnost, ki naj bi kot najpomembnejši financer športne dejavnosti sofinancirala zlasti programe športa otrok in mladine, športno rekreacijo ter gradnjo športnih objektov in njihovo vzdrževanje (Nacionalni program športa v RS 2000).

1. Strateški cilj 8: izboljšanje pogojev za rekreacijo mladih v zimskem času

a. Ukrep 8.a: zagotavljanje možnosti uporabe pokrite športne infrastrukture za mlade

Ukrep obsega sofinanciranje programov, ki zagotavljajo možnosti uporabe notranje športne infrastrukture v občini mladim med 15. in 29. letom starosti za namene športne rekreacije v zimskem času. Sofinanciranje se izvaja v okviru ukrepa financiranja letnega programa športa v občini.

Cilj ukrepa je razširiti možnosti za športno rekreacijo mladim, katerim okoliščine onemogočajo raznovrstno športno rekreacijo na zunanjih površinah, z zagotovitvijo dostopa do notranje športne infrastrukture. Namen ukrepa je spodbuditi športno rekreacijo in zdrav življenjski slog med mladimi v lokalni skupnosti.

Kazalnik: mesečno število ur uporabe pokrite športne infrastrukture v zimskem času

6.6 MLADINSKO ORGANIZIRANJE

Podlago za ekonomsko in socialno neodvisnost mladi osvojijo predvsem skozi formalno in neformalno izobraževanje; kompetence za aktivno in odgovorno državljanstvo pa lahko na neposreden način pridobijo v mladinskih organizacijah, ki predstavljajo edinstveno učno polje demokratičnih procesov. Mladinske organizacije omogočajo mladim, da vplivajo na družbo, jim pomagajo na poti ekonomskega in socialnega osamosvajanja ter posledično ključno prispevajo k razvoju države.

Večletno članstvo v mladinskih organizacijah vodi v aktivno in odgovorno državljanstvo in izboljšuje kvaliteto življenja mladih tako v času vključenosti v organizacijo kot tudi pozneje v življenju, saj zagotavlja pridobivanje znanj, veščin, pomembnih vrednot in družbene odgovornosti, kar pripomore k uspešnosti njihovega razvoja na vseh življenjskih področjih.

Mladinske organizacije s svojimi aktivnostmi prav tako izboljšujejo kvaliteto življenja v okoljih, v katerih delujejo, saj prinašajo nove ideje, krepijo medkulturno in medgeneracijsko solidarnost, dajejo pobude za spremembe in bogatijo ponudbo prostočasnih aktivnosti.

Mladinske organizacije prinašajo torej številne dolgoročne prednosti tako za vključene mlade kot za lokalno skupnost, ki naj bi prepoznavala njihov pomen in spodbujala njihovo delovanje. Občina Ajdovščina ne zapostavlja mladinskih organizacij, ampak podpira njihovo delovanje in razvoj.

1. **Strateški cilj 9: izboljšanje pogojev za delovanje organizacij v mladinskem sektorju**

a. **Ukrep 9.a:** sofinanciranje delovanja mladinskega centra

Ukrep obsega podporo delovanju javnega zavoda – Mladinskega centra Hiša mladih Ajdovščina v občini. Namenjen je spodbujanju participacije mladih, spodbujanju njihovega aktivnega preživljanja prostega časa, spodbujanju neformalnega učenja in vključevanja v druge obšolske dejavnosti, omogočanju aktivnega državljanstva, uveljavljanju večkulturne vzgoje ter integraciji mladih skozi boljše poznavanje položaja in vloge mladih v družbi.

Cilj ukrepa je sofinanciranje delovanja mladinskega centra v občini. Mladinski center nudi infrastrukturo, ki mladim nudi prostor za druženje in razvijanje svojih interesov, in kadrovsko podporo interesnim oblikam združevanja mladih.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje dejavnosti Mladinskega centra Hiša mladih Ajdovščina

b. **Ukrep 9.b:** sofinanciranje delovanja mladinskega sveta

Ukrep obsega podporo delovanju lokalnega mladinskega sveta – Mladinskega sveta Ajdovščina v občini. Namenjen je spodbujanju aktivne participacije mladih, spodbujanju neformalnega učenja, omogočanju aktivnega državljanstva mladih, integraciji mladih skozi boljše poznavanje položaja in vloge mladih v družbi ter zastopanju interesov mladih in mladinskih struktur v občini.

Cilj ukrepa je sofinanciranje delovanja mladinskega sveta v občini.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje dejavnosti Mladinskega sveta Ajdovščina

c. **Ukrep 9.c:** sofinanciranje delovanja mladinskih organizacij

Ukrep obsega sofinanciranje mladinskih programov in projektov v občini.

Namen ukrepa je spodbujanje aktivnega preživljanja prostega časa mladih z udejstvovanjem mladih, omogočanjem mladinskega dela in spodbujanjem razvoja mladinske politike s podporo kvalitetnim mladinskim programom, projektom in programom za mlade, ki prispevajo k usposabljanju in pridobivanju veščin ter socialnemu vključevanju mladih.

Cilj ukrepa je sofinanciranje mladinskih programov in projektov, programov za mlade ter sofinanciranje stroškov delovanja izvajalcev. Ukrep omogoča izvajanje kvalitetnih projektov in programov mladinskih organizacij ter vključevanje čim večjega števila mladih v tovrstne aktivnosti.

Sofinanciranje delovanja mladinskih organizacij se okrepi v tistih programih in projektih, ki se izvajajo na območju več krajevnih skupnosti.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje projektov in programov mladinskih organizacij

d. **Ukrep 9.č:** sofinanciranje programov letovanj

Ukrep vključuje sofinanciranje letovanj mladih v skladu s Pravilnikom o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj v Občini Ajdovščina.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje programov letovanj

- e. Ukrep 9.d: zagotovitev kombiniranega vozila za uporabo s strani mladinskih organizacij

Ukrep predvideva zagotovitev kombiniranega vozila v upravljanju Mladinskega centra Hiša mladih Ajdovščina, namenjenega izvajanju mladinskih programov in projektov vseh mladinskih struktur v občini na območju celotne občine Ajdovščina.

Kazalnik: zagotovitev kombiniranega vozila za uporabo s strani mladinskih organizacij

6.7 INFORMIRANJE

Informiranje mladih zajema najrazličnejše (nekomercialne) družbene aktivnosti, ki mladim nudijo informacije s področij, ki jih zadevajo oz. jim omogočajo, da aktivno odločajo o lastnem osebnem razvoju. Med osnovne informativne vsebine prištevamo predvsem informacije povezane s šolanjem, poklicnim usmerjanjem, zaposlovanjem, osamosvajanjem, zdravjem in socialnim varstvom, pomočjo v stiski, prostim časom, z zagovorništvo in pravicami, z aktivnimi dejavnostmi, aktivnostmi v prostem času, ekologijo, mednarodnimi dejavnostmi, itd.

Pri posredovanju informacij, ki vplivajo na življenje in aktivnosti mladih, ima lokalna skupnost pomembno vlogo. V sodobni informacijski družbi ima namreč vrsto možnosti, kako posredovati informacije tako, da dosežejo ciljno publiko mladih. Mladim prijazna občina ima vzpostavljen sistem informiranja mladih o ključnih zadevah, ki vplivajo na življenje mladih v lokalni skupnosti.

1. Strateški cilj 10: vzpostavitev sistema celovitega informiranja mladih v občini

- a. Ukrep 10.a: vzpostavitev in delovanje lokalnega mladinskega informativnega servisa

Ukrep predvideva občinsko sofinanciranje vzpostavitve in delovanja sistema celovitega informiranja mladih v občini, ki vključuje informiranje o priložnostih za mlade v celotnem spektru ukrepov področij mladinske politike. Z ukrepom se zagotavlja celovit sistem informiranja, ki vključuje spletno stran, informiranje po elektronski pošti in fizično info točko.

Kazalnik: vzpostavljen sistem celovitega informiranja mladih v občini

7. TERMINSKI NAČRT

V tabeli je naveden terminski načrt izvajanja ukrepov, ki sledijo zagotavljanju strateških ciljev strategije. Podrobnejši terminski načrt izvajanja strategije opredeljujejo vsakoletni izvedbeni načrti.

Področje: Izobraževanje							
Podpodročje: Neformalno izobraževanje in usposabljanje							
Strateški cilj 1: okrepitev kompetenčne opremljenosti mladih							
Oznaka	Ukrep	leto izvajanja					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
1.a.1	sofinanciranje programov neformalnega izobraževanja	x	x	x	x	x	x
1.a.2	sofinanciranje dodatnega izobraževanja mladih		x	x	x	x	x
1.b	zagotovitev opravljanja praks in pripravništev mladih v občinski upravi in javnih zavodih	x	x	x	x	x	x
Področje: Izobraževanje							
Podpodročje: Formalno izobraževanje							
Strateški cilj 2: spodbuditev formalnega izobraževanja mladih							
2.a	podajevanje občinskih štipendij za nadarjene dijake in študente ter dijake in študente lokalno deficitarnih poklicev		x	x	x	x	x
2.b	podajevanje nagrad učencem, dijakom in študentom za izjemne dosežke	x	x	x	x	x	x
2.c	sofinanciranje regijske štipendijske sheme	x	x	x	x	x	x
Področje: Zaposlovanje							
Strateški cilj 3: izboljšanje pogojev za vstop mladih na trg dela							
Strateški cilj 3.1: spodbujanje zaposlovanja mladih							
3.1.a	posebna obravnava mladih v vseh ukrepih občine na področju zaposlovanja: družbena skupina mladih med 15 in 29 let je neposredna koristnica vsakega posameznega ukrepa v najmanj 25% obsegu ukrepa	x	x	x	x	x	x
3.1.b	pospeševanje aktivnega svetovanja mladim pri iskanju zaposlitve ter karijerne orientacije	x	x	x	x	x	x
Področje: Zaposlovanje							
Strateški cilj 3: izboljšanje pogojev za vstop mladih na trg dela							
Strateški cilj 3.2: razvoj podjetništva in podjetnosti mladih							
3.2.a	vzpostavitev mladinskega podjetniškega inkubatorja			x	x	x	x
3.2.b	izvajanje izobraževalnih in svetovalnih programov za podjetništvo mladih	x	x	x	x	x	x
3.2.c	povezovanje mladih brezposelnih in uspešnih mladih podjetnikov		x	x	x	x	x
Področje: Stanovanjske razmere mladih							
Strateški cilj 4: povečanje dostopnosti stanovanj za mlade							
4.a	subvencioniranje obrestne mere za stanovanjske kredite mladih	x	x	x	x	x	x

4.b	subvencioniranje najemnin mladih v tržnih najemniških stanovanjih	x	x	x	x	x	x
4.c	priprava analize za preučitev možnosti vzpostavitve stanovanjskih kooperativ v občini			x			
Področje: Mobilnost Strateški cilj 5: izboljšanje pogojev za mobilnost mladih Strateški cilj 5.1: izboljšanje pogojev za lokalno mobilnost							
5.1.a	spodbujanje organizacije prevoza za mlade s strani organizatorja prireditve, sofinancirane iz občinskega proračuna		x	x	x	x	x
Področje: Mobilnost Strateški cilj 5: izboljšanje pogojev za mobilnost mladih Strateški cilj 5.2: okrepitev mednarodne mobilnosti mladih							
5.2.a	sofinanciranje mednarodne mobilnosti mladih od 15 do 25 let		x	x	x	x	x
Področje: Prosti čas, šport in družbenokulturne dejavnosti Podpodročje: Prosti čas in družbenokulturne dejavnosti Strateški cilj 6: povečanje številčnosti prostočasnih in družbenokulturnih dejavnosti							
6.a	izvedba javnega razpisa za sofinanciranje prireditve Ajdovščina v maju	x	x	x	x	x	x
Področje: Prosti čas, šport in družbenokulturne dejavnosti Podpodročje: Prosti čas in družbenokulturne dejavnosti Strateški cilj 7: izboljšanje infrastrukturnih pogojev za prostočasne in družbenokulturne dejavnosti							
7.a	ureditev letnega kina			x			
7.b	zagotavljanje prostorov za potrebe vaj glasbenih skupin	x	x	x	x	x	x
Področje: Prosti čas, šport in družbenokulturne dejavnosti Podpodročje: Šport Strateški cilj 8: izboljšanje pogojev za rekreacijo mladih v zimskem času							
8.a	zagotavljanje možnosti uporabe pokrite športne infrastrukture za mlade	x	x	x	x	x	x
Področje: Mladinsko organiziranje Strateški cilj 9: izboljšanje pogojev za delovanje organizacij v mladinskem sektorju							
9.a	sofinanciranje delovanja mladinskega centra	x	x	x	x	x	x
9.b	sofinanciranje delovanja mladinskega sveta	x	x	x	x	x	x
9.c	sofinanciranje delovanja mladinskih organizacij	x	x	x	x	x	x
9.č	sofinanciranje programov letovanj	x	x	x	x	x	x
9.d	zagotovitev kombiniranega vozila za uporabo s strani mladinskih organizacij					x	x
Področje: Informiranje Strateški cilj 10: vzpostavitev sistema celovitega informiranja mladih v občini							
10.a	vzpostavitev in delovanje lokalnega mladinskega informativnega servisa	x	x	x	x	x	x

8. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE URESNIČEVANJA STRATEGIJE

Strategijo za mlade v občini Ajdovščina 2013–2018 sprejme Občinski svet Občine Ajdovščina za obdobje šestih let. Predlog Strategije za mlade v občini Ajdovščina je pripravil Mladinski svet Ajdovščina v sodelovanju z Oddelkom za družbene dejavnosti Občine Ajdovščina in lokalnimi organizacijami v mladinskem sektorju.

Za uresničevanje Strategije za mlade v občini Ajdovščina 2013–2018 je odgovorna Občina Ajdovščina.

Na podlagi Strategije za mlade v občini Ajdovščina 2013–2018 občinski svet sprejme izvedbene načrte v skladu s sprejetim občinskim proračunom.

Občinska uprava vsako leto občinskemu svetu Občine Ajdovščina, hkrati z zaključnim računom, predloži delno poročilo o izvajanju Strategije za mlade v občini Ajdovščina 2013–2018 z ovrednotenimi rezultati, po izteku obdobja veljavnosti pa zaključno poročilo. Občinski svet zaključno poročilo obravnava in se do njega opredeli.

Da bi bila lahko Strategija za mlade v občini Ajdovščina učinkovita in bi v polnosti dosegala svoje cilje, ob tem pa upoštevala lastne usmeritve in smernice, je potrebno vzpostaviti in razviti ustrezne institucionalno-sistemske mehanizme za njegovo spremljanje in evalvacijo. Zato se za sprotno spremljanje in vrednotenje izvajanja strategije in pripravo izvedbenih načrtov in poročil oblikuje delovna skupina, sestavljena iz:

- 1 predstavnika občinske uprave Občine Ajdovščina, ki ga predlaga direktor Občinske uprave,
- 1 predstavnika občinskega sveta Občine Ajdovščina, ki ga predlaga Župan,
- 1 predstavnika Mladinskega sveta Ajdovščina, ki ga predlaga Mladinski svet Ajdovščina ter
- 1 predstavnika Mladinskega centra Hiša mladih Ajdovščina, ki ga predlaga Zavod za šport Ajdovščina.

Delovno skupino imenuje s sklepom Župan.

9. VIRI

Bertoncini, Yves, Yves Chassard, Mohamed Harfi, Marie-Cecile Milliat, Amelie Barbier-Gauchard, Thierry Chopin in Killian Lemoine. 2008. *Encourage young people's mobility in Europe. Strategic orientations for France and the European Union*. Paris: La Documentation française.

Fligstein, Neil. 2008. *Euro-Clash: The EU, European Identity, and the Future of Europe*. Oxford: Oxford University Press.

Mandič, Srna. 2009. Stanovanjske razmere mladih. V *Med otroštvom in odraslostjo*, ur. Urban Boljka in Tatjana Rakar, 77–93. Ljubljana: MŠŠ – URSM in IVZ.

Mladinski svet Slovenije. 2010. *Programski dokument Izobraževanje mladih*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.

Mladinski svet Slovenije. 2010. *Programski dokument Organiziranje mladih*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.

Mladinski svet Slovenije. 2010. *Programski dokument Zaposlovanje mladih*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.

Nacionalni program športa v RS (NPS). 2000. Ur. l. RS 24/2000. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200024&stevilka=1065> (15. marec 2012).

Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zavod za šport Ajdovščina. Ur. l. RS 107/2008

Ranc, Igor, ur. 2012. *Lokalna mladinska politika*. Ljubljana: Zveza ŠKIS; Ajdovščina: Mladinski svet

Sigalas, Emmanuel. 2010. Cross-border mobility and European identity: The effectiveness of intergroup contact during the ERASMUS year abroad. *European Union Politics*, 11(2) 241–265.

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS). Ur. l. RS 42/2010 (28. maj 2010).

Zakon o mladinskih svetih (ZMS). Ur. l. RS 70/2000, spr. 42/2010.